

2013

**DUNABOGDÁNYI ÁLTALÁNOS ISKOLA
GRUND- UND HAUPTSCHULE ÉS
ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLA**

PEDAGÓGIAI PROGRAM 2013

I. NEVELÉSI PROGRAM

Tartalom

BEVEZETÉS	3
AZ ISKOLA KÜLDETÉSE	3
AZ ISKOLA TÖRTÉNETE, HAGYOMÁNYAINK.....	4
AZ ÁLTALÁNOS ISKOLA TÖRTÉNETE	4
A ZENEISKOLA TÖRTÉNETE, HAGYOMÁNYOK	5
NEVELÉSI PROGRAM.....	7
1. A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI	7
1.1 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	7
1.2 AZ ISKOLÁNKBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI CÉLJAI	8
1.3 A KOMPETENCIA-ALAPÚ OKTATÓ TEVÉKENYSÉG FELADATAI	8
1.4 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA FELADATAI	10
1.5 A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ELJÁRÁSAI	13
1.6 NEVELŐ-OKTATÓ MUNKÁNK PEDAGÓGIAI ESZKÖZEI.....	13
1.7 A PEDAGÓGUS FELADATAI AZ ALSÓ TAGOZATON	14
1.8 A PEDAGÓGUS FELADATAI A FELSŐ TAGOZATON.....	14
1.9 AZ EGYES MŰVÉSZETI TEVÉKENYSÉGEK OKTATÁSÁNAK CÉL- ÉS FELADATRENDSZERE	15
1.10 A NEMZETISÉGI NYELVOKTATÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK	15
2. A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	17
3. AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK.....	18
3.1 EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM CÉLJAI ÉS FELADATAI	18
3.2 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM MEGVALÓSÍTÁSA	19
3.3 AZ ELSŐSEGÉLY-NYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	22
3.4 A MINDENNAPI TESTEDZÉS FELADATAI ÉS VÉGREHAJTÁSÁT SZOLGÁLÓ PROGRAM	22
3.5 EGYÜTTMŰKÖDÉSEK	23
4. KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	23
4.1 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAI	23
4.2 HARMONIKUS KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSA A TÁRSADALMI KÖRNYEZETTEL.....	24
4.3 HARMONIKUS KAPCSOLAT KIALAKÍTÁSA A TERMÉSZETI KÖRNYEZETTEL.....	24
4.4 TÁJÉKOZÓDÁS AZ INFORMÁCIÓS KÖRNYEZETBEN.....	24
4.5 KÖZÖSSÉGI SZEREPVÁLLALÁS ÖSZTÖNZÉSE	25
4.6 BEFOGADÓ KÖZÖSSÉGI ATTITÚD ÉS MAGATARTÁS A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ GYEREKEKKEL SZEMBEN	25
4.7 HITÉLETI NEVELÉS LEHETŐSÉGEINEK BIZTOSÍTÁSA	25
4.8 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS SZÍNTEREI.....	25
5. A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI	26
5.1 A PEDAGÓGUSOK LEGFONTOSABB HELYI FELADATAIT AZ ALÁBBIKBAN HATÁROZZUK MEG.....	26
5.2 AZ OSZTÁLYFŐNÖK FELADATAI ÉS HATÁSKÖRE	27
6. A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	28
6.1 A SAJÁTOS NEVELÉSI IGÉNYŰ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS FELADATOK	28
6.2 A BEILLESZKEDÉSI, TANULÁSI ÉS MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEKKEL ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉGEK	29
6.3 A KIEMELTEN TEHETSÉGES TANULÓ	30
A TEHETSÉGGONDOZÁS LEHETSÉGES MÓDSZEREI:	32
A TEHETSÉGGONDOZÁS SAJÁTOS SÁGAI ISKOLÁNKBAN:.....	32
7. A HÁTRÁNYOS HELYZETŰ GYERMEKEK	32
8. AZ INTÉZMÉNY DÖNTÉSI FOLYAMATAIBAN VALÓ TANULÓI RÉSZVÉTEL	35
8.1 A DIÁKÖNKORMÁNYZATTAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	35

9.	KAPCSOLATTARTÁS A SZÜLŐKKEL, TANULÓKKAL, AZ ISKOLA PARTNEREIVEL	35
9.1	SZÜLŐI ÉRTEKEZLET	36
9.2	FOGADÓÓRÁK	36
9.3	NYÍLT TANÍTÁSI NAPOK	36
9.4	ÍRÁSBELI TÁJÉKOZTATÓ	37
9.5	AZ EGYÜTTMŰKÖDÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	37
10.	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK VIZSGASZABÁLYZATA.....	37
10.1	A VIZSGASZABÁLYZAT CÉLJA	37
10.2	ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK	37
10.3	OSZTÁLYOZÓ VIZSGA	38
10.4	KÜLÖNBÖZETI VIZSGA.....	38
10.5	JAVÍTÓVIZSGA	39
10.6	PÓTLÓ VIZSGA	39
10.7	FÜGGETLEN VIZSGABIZOTTSÁG ELŐTT ZAJLÓ VIZSGA.....	39
10.8	A TANULMÁNYOK ALATTI VIZSGÁK SZERVEZÉSÉNEK LEGFONTOSABB SZABÁLYAI.....	39
10.9	AZ EGYES VIZSGATÁRGYAK RÉSZEI, KÖVETELMÉNYEI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDJE	40
11.	A FELVÉTEL ÉS ÁTVÉTEL KÜLÖNÖS SZABÁLYAI	42
11.1	BELÉPÉS FELSŐBB ÉVFOLYAMOKRA	42
11.2	ÁTJÁRHATÓSÁG MÁS ISKOLÁBÓL ÉRKEZETT TANULÓ ESETÉBEN	42
11.3	FELVÉTEL, ÁTVÉTEL A MŰVÉSZETI ISKOLÁBA.....	43
12.	A PEDAGÓGIAI PROGRAMMAL KAPCSOLATOS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK	43
12.1	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGI IDEJE	43
12.2	A PEDAGÓGIAI PROGRAM NYILVÁNOSÁGRA HOZATALA	44
12.3	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉS A HELYI TANTERV ELFOGADÁSA ÉS JÓVÁHAGYÁSA	44

Bevezetés

A Dunabogdányi Általános Iskola Grund- und Hauptschule és Alapfokú Művészeti Iskola Dunabogdány község egyetlen általános iskolája.

Német nemzetiségi nyelvoktató nyolc évfolyamos iskola, ahol integrált nevelés keretében sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztése is folyik. Az alapfokú művészetoktatási intézményegységben zongorát, fa és rézfúvós, vonós hangszereket tanulhatnak az érdeklődők. 2008. szeptemberben az általános és a zeneiskola szervezeti összevonásával alakult ki mostani felépítése, a közös igazgatású közoktatási intézmény.

Az iskola küldetése

Legfontosabb feladatunk, a ránk bízott tanulók magas szintű oktatása, jól hasznosítható ismeretanyag, tudás átadása, mely a továbbtanulás során javukat szolgálja. Segítjük tanulóinkat esetleges hátrányaik leküzdésében, mindeközben figyelünk a tehetségekre is.

Feladatunk a község mélyen gyökerező német hagyományainak megismertetése, továbbadása, fejlesztése. A nemzeti és nemzetiségi hagyományok és egyetemes értékek ismeretén és befogadásán keresztül a szülőföld, a hazaszeretet fontosságára irányítjuk tanulóink figyelmét, nyitottá formálva más nemzetek kultúrájának tiszteletére. Segítjük a közös Európa közös értékeinek befogadását, egy európai identitás vállalását. Célunk olyan európai állampolgárok nevelése, akik ismerik múltjukat, építik jelenüket és bíznak a jövőben.

A nemzetiségi hagyományokon belül kiemelt szerepet szánunk a nyelv és a zenei örökség ápolásának. A község élő nemzetiségi zenei kultúrája továbbvivőjeként, a zenekari játék révén a közösséghez tartozás élményét kívánjuk adni a nálunk tanulóknak. Célunk a zenéhez szorosan kapcsolódó táncművelés megismertetése tanulóinkkal.

Fontosnak tartjuk, hogy ne csak oktassunk, hanem neveljünk is. A harmonikus személyiség kialakítását az önismeret fejlesztésével, közösségi, sport, művészeti tevékenységek sokszínűségén keresztül alakítjuk.

Valljuk, hogy az egyéni tehetség akkor igazi érték, ha személyes felelősséggel párosulva, a szűkebb és tágabb emberi közösség javát szolgálja. Pedagógiánk alapvető célja egyrészt, hogy a különböző érdeklődésű, eltérő értelmi, érzelmi, testi fejlettségű, motivációjú, szocializáltságú, kultúrájú tanulóinkat - képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítsünk fel a továbbtanulásra és a társadalomba való majdani beilleszkedésre, másrészt arra törekszünk, hogy növendékeink képesek legyenek a művészetek befogadására, értésére és művelésére.

Ezeknek a céloknak az elérése, a pedagógiai hatásrendszer tervszerű megvalósítása érdekében foglalmazzuk meg pedagógiai programunkat.

Az iskola története, hagyományaink

Az általános iskola története

Dunabogdány Budapesttől 35 km-re, északra a Duna jobb partján található. A falun a 11-es főút halad át, amely összeköti Budapesttel és Esztergommal. A község a római korban is ismert volt Cirpi néven. A hozzátartozó kőbányát valószínűleg már ebben az időben is használták. A lakosság a bányászat mellett a mezőgazdaságból élt. Sok gyümölcsöt cseresznyét, epret, málnát szállítottak a pesti és a bécsi piacokra. A török hódoltság alatt nem pusztult el, de igen kevés család lakta a falut. A XVIII. században érkeztek az első német telepesek. A II. világháború után 1947 augusztusában a községből a német ajkúak felét kitelepítették és a magyar-szlovák lakosságcsere keretében több száz felvidéki magyar került a kitelepítettek helyébe.

Dunabogdány községben az oktatás a református iskolában 1640 körül kezdődött és 1723-ig tartott, majd 1790-ben nyitották meg ismét mindkét felekezeti iskolát.

A római katolikus elemi iskola az 1868. évi népiskolai törvény szerint működött. A fennmaradt feljegyzések szerint 4 tanteremben 4 tanerővel folyt a tanítás. Az oktatás nyelve magyar volt, de a hittant és a történelmet német nyelven tanították és külön német óra is volt.

1902. március 19-én a képviselő-testület úgy határozott, hogy felépítteti a népiskolát: *„Állami elemi népiskola építését elhatároztuk. A telket a község adja a község háza kertjéből, 610 □-t. Az építési költségeket a község viseli.”* Az építés 1904. március 17-én befejeződött és ezzel hosszú időre megoldódott a község iskolai oktatásának ügye. 1919-ben a német nyelvre való áttérést javasolták, de a gondnokság úgy határozott, hogy *„az iskola tovább is magyar tannyelvű legyen, azonban rendes tantárgyként a németet tanítani kell.”*

1936-ban a kisebbségi tannyelvű iskola átszervezése volt a napirenden. A szülők kívánsága csupán az, hogy: *„az eddigi keretben a német anyanyelvi írás és olvasás oly mértékben taníttassék, hogy a gyermekek, hét év alatt ezt el is sajátítsák. E célból azt is kívánják, hogy a tantestületben egy olyan tanerő is legyen, aki az összes osztályokban csak a németet tanítsa, de aki ehhez megfelelő képesítéssel is bírjon.”*

1937-ben bevezetik a vegyes tanítási nyelvet, és folyamatban van a magyar tannyelvű iskola megszervezése is.

1947. augusztus 23 a község és az iskola történetének szomorú, tragikus napja, a svábok kitelepítése. Hiábavaló volt a felvételi napló átírása, az iskolakötelesek magyar anyanyelvűnek írva is rákerültek a családok kitelepítési listájára.

Embereket, gyerekeket büntettek azért, mert az 1941-es népszámlálás alkalmával vállalták származásukat

1950-től szocialista tantervek szerint folyt az oktatás. Az új tanterv teljesen átalakította a tanítandó tantárgyak belső rendjét, arányait és tartalmát. A hitoktatást is szabályozták.

1952-ben a Köznevelési Minisztérium rendelkezése a hazai németiség fejlődését hivatott szolgálni, mellyel lehetővé teszi Dunabogdányban, hogy *„a németajkú lakosság, akiknek gyermekei otthon is németül, illetve svábul beszélnek és így a nyelvkincs birtokában vannak, nyelvtudásukat tökéletesíthessék, hiányos szókincsüket kiegészíthessék, a német irodalmi nyelvet megismerhessék.”*

A tanulók 75%-a jelentkezett hitoktatásra, ez az arány a kiküldött pártmunkás agitációja ellenére sem csökkent.

1960-ban megépül az öt tantermes iskolaszárny, mely nem méltó a régi épület stílusához. Az 1970-es évek újítása a kabinetrendszerű oktatás, előnye a természettudományos kísérletek szakszerű kivitelezhetősége, viszont az osztályoknak nincs saját tantermük, az óráközi szünetek nagy része a vándorlással megy el.

1980-ban központi fűtést kap az iskola.

1991-ben új épületszárnyal bővült az iskola. A 2 új tanterem könyvtár, tanári és igazgatói iroda megépülésével végérvényesen megszűnt a kétműszakos oktatás. Számítógépet, videót kap az iskola, mely az oktatás új távlatait nyitja meg.

1994. Az iskola udvarán megépült az új Sportcsarnok. Ezen létesítmény lehetővé teszi az egész tanévben végezhető sportmunkát.

1999. Az önkormányzat és a képviselő-testület elhatározza az általános iskola belső és külső felújítását, modernizációját. A kiviteli tervek alapján, 2001 nyarán megindulnak az építkezési munkálatok és 2003-ban befejeződnek.

2002. Az iskola vállalja az integrál nevelést és oktatást és bevezeti az 1-2. osztályban is a német nemzetiségi nyelv oktatását.

Intézményünk 2004 decemberében ünnepelte fennállásának 100 éves évfordulóját.

2006-ban újabb fejlesztésre kerül sor, megnyílt a Tanuszoda, melynek átadása után sajnos „elveszett” a sportudvar.

2007 szeptemberében a zeneiskola beköltözik az általános iskola épületébe, majd a 2008/2009-es tanévben szervezeti összevonásra kerül sor. Az addig önállóan működő zeneiskola és általános iskola közös igazgatás alá kerül, létrejön, a Dunabogdányi Általános Iskola Grund- und Hauptschule és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény.

2013. január 1. Az iskola fenntartója a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, működtetője Dunabogdány Önkormányzata.

A zeneiskola története, hagyományok

Dunabogdány német nemzetiségű község, mely a mai napig őrzi német népzenei kultúráját. Több mint 100 évre visszamenőleg a falunak mindig voltak bányász- é tűzoltózenekarai. A zenekarok rendkívül fontos szerepet játszottak a falu életében és kultúrájában. Az, hogy a zenei folyamatosságot meg tudtuk őrizni, sőt községünk és a környékének zenei életét egyre inkább befolyásoljuk, azt a zeneoktatásnak, a zeneoktatásban résztvevő gyerekeknek köszönhetjük.

Dunabogdányban a Művelődési Ház épületében 1963-tól folyamatosan működött a Szentendrei Zeneiskola kihelyezett tagozata két tanszakkal. 1981-től helybeli, frissen végzett zenetanár vette át a tagozat irányítását, és ezzel egyidejűleg nekilátott a zenei oktatás- nevelés mellett a több mint 100 éves hagyományok felelevenítésének. A falu eredendő zenei fogékonysága miatt igen nagy érdeklődés mutatkozott a zeneoktatás iránt, a Művelődési Ház és a Polgármesteri Hivatal anyagi támogatásával sikerült a legszükségesebb hangszerek beszerzése. Az addig használt kölcsön hangszereket az anyaiskola fokozatosan visszavette. A tanszakvezető Ott Rezső létrehozta az Ifjúsági Fúvószenekart, mely a mai napig működik.

A gyerekek egyre színvonalasabb zenélésén felbuzdulva a zeneoktatás újabb támogatásokat kapott helyi intézményektől és az ide látogató főleg németországi vendégektől. Ekkor már a zenekar rendszeresen szerepelt a környékbeli falvakban, sőt 1991-ben a zenekart meghívták németországi vendégszereplésre is. Ugyanebben az évben az Országos Nemzetiségi Fúvószenekari találkozón is a díjazottak között szerepeltek.

Az ifjú zenészek folyamatos, lelkes munkájára és az elért sikerekre alapozva – leválva Szentendrétől – **1992. január 1-én** megalakult az önálló zeneiskola. Ekkor zongora, fafúvós, rézfúvós és szolfézsoktatás folyt. Rövid időn belül nyolc fővel hegedű, majd cselló tanszak is indult, mivel a vonós szak iránt is nagy volt az érdeklődés.

1993-ban az iskola önálló épületbe költözhetett. Az Önkormányzat egy régi épületet alakított át erre a célra. Ekkor a növendéklétszám már túllépte a 100 főt. Ehhez két főállású és öt mellékfoglalkozású pedagógusa volt az iskolának. Az iskola jó híre egyre jobban terjedt a környékbeli településeken is, és ez mind több tanulót vonzott ide. Szentendrétől Pilismarótig minden községből voltak növendékeink.

Az iskola hangszerállománya egyre fejlődött, így ma már minden tanulni vágyó gyerekeknek tudunk hangszert biztosítani. Ehhez támogatást nyújtottak a Polgármesteri Hivatal, a Művelődési Ház, a Takarékszövetkezet és a Dunabogdányi Németek Alapítványa. Nagy számban kapott az iskola használt hangszereket külföldi zeneiskolák ide látogató zenekaraitól is. A zeneszerető falusiak és a hazalátogató – egykor kitelepített – dunabogdányiak is sokszor támogatják anyagilag az iskolát.

Az egykori növendékek közül sokan lettek hivatásos zenészek, illetve zenetanárok, akik közül többen ez idő szerint is az iskolában tanítanak.

A zeneiskolai munka eredményességét legjobban bizonyítják a zenekarok.

Az **Ifjúsági Fúvószenekar** sikereit, eredményességét számos oklevél, serleg és ajándéktárgy bizonyítja. A környéken és országszerte részt vesznek zenei versenyeken, fesztiválokon, fúvószenekari találkozók. Folyamatosan tartanak fenn kapcsolatot külföldi, főként német zenekarokkal. Ezek a kapcsolatok kölcsönös látogatásokban, közös koncertekben nyilvánulnak meg.

A **Gyermek Fúvószenekarban** nevelődik az utánpótlás. 1995-ben alakult az iskola **vonószenekara**. Kibővítették a zenekart fúvósokkal és az így létrejött **Szimfonikus Zenekar** 1997-ben Leutenbachba, Dunabogdány partnertelepülésére utazott. Itt több nagyszerű koncertet adtak. Velük tartott a **Felnőtt Vonószenekar**, mely zenetanárokból és egykor hegedűt tanult dunabogdányiakból állt. A **Gyermek Szimfonikus Zenekar** 1998 októberében Németországban Roggelfingenben is vendégszerepelt. 2000 nyarán közös koncertet adtak a Belgiumból, Westerloo-ból érkező zenekarral, akikkel cserelátogatásban állapodtak meg. A gyerekek és a felnőttek együtt alkotják a **Felnőtt Szimfonikus Zenekart**, gyakran szerepelnek együtt a dunabogdányi Cecília Kórossal. A két együttes kiemelkedő produkcióját élvezhették a község lakói és a meghívott vendégek 2001-ben a milleneumi zászló átvétele alkalmából rendezett nagyszabású rendezvényen.

Természetesen a zeneiskola eredményességét nem csak a zenekarok igazolják, hiszen növendékeink folyamatosan részt vesznek területi, megyei, sőt országos versenyeken, találkozók.

2001-ben bővült az iskola profilja, mert Leányfalu község a Dunabogdányi Zeneiskola segítségét kérte, hogy náluk is elindulhasson a zene és a táncoktatás. Telephelyként, a Móricz Zsigmond Általános Iskolában folyik az oktatás zongora, furulya és előképző-szolfézs tanszakokon. A helyi adottságokat és hagyományokat kihasználva ott elindult a modern tánc oktatása is 3 csoportban.

A 2003-as évben indult el az ütő tanszak.

Dunabogdány község sajátos zenei hagyományainak továbbéltetése egyedi arculatot ad iskolánknak. A magyar mellett a német, népszokásokhoz kapcsolódó világi és liturgikus, a népzenei mellett klasszikus zenei tradícióra támaszkodva alakítottuk ki nevelési - oktatási programunkat.

Nevelési Program

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

A nevelés során lehet a társadalom fiatal és fogékony tagjait arra a fajta gondolkodásra rávezetni, amely a demokratikus társadalom legfőbb támasza lehet, amely minden gondolatot, cselekedetet, intézményt és értéket képes kritikusan megvizsgálni, az előnyöket és a hátrányokat a társadalom legkülönbözőbb rétegei és érdekei szempontjából tekinteni és a meglévő értékekhez alternatívaként javasolni.

Ahhoz, hogy ezt a fajta attitűdöt elérjük, diákjainknak nem csak a tananyagokat kell megtanítani és megtanultatni, nem pusztán kész tudást kell közvetíteni, hanem olyan „környezetet” kell teremteni számukra, amely cselekvési struktúrák kialakítására serkent, a tudás keletkezéséhez és létrehozásához próbálja elvinni őket.

Az ilyen gondolkodást akkor adtuk tovább a következő nemzedéknek, ha az nem gondolja, hogy az iskolában végérvényes, abszolút és megfellebbezhetetlen tudással látták el, hanem felismeri, hogy a tudás folyamatos kölcsönhatás az egyén/egyének, és a világ között. Ha felismertetjük, hogy a tudás konfliktusok megértésére és megoldására alkalmas kommunikáció, ha belátja, hogy a tudás folyamat és nem állapot, elmélet és cselekvés, valami, amit neki kell a környezetével megküzdve újra meg újra kialakítani.

Az ilyen fentebb vázolt nevelés a **közösségi**, együttes tapasztalatok és az élet állandó újraszervezésére és jobbitására, céljait önállóan meghatározni, konfliktusait megoldani képes **szabad személyiségek** létrejöttét segíti elő; olyanokét, akik **az igazságosabb** és szabadabb emberi jövő alakítói lehetnek, és ki tudják védeni a kiszolgáltatottságba, manipulálhatóságba vezető kommunikációs és hatalmi fenyegetéseket, melyek a demokratikus társadalomban is ott leselkednek.

1.1 Pedagógiai alapelveink

A nevelés két alapvető tényezője a pedagógus és a diák, mindkét fél aktív kölcsönhatásban lévő részese a nevelési folyamatnak.

A nevelő vezető, irányító, kezdeményező szerepe érvényesül a pedagógiai légkör kialakításában, a diákok aktivitásának kibontakozásában, tevékenységük megszervezésében, személyiségük fejlesztésében.

Alkotó pedagógiai klíma megvalósítására törekszünk, melynek jellemzői egyfelől az igényesség, másrészt a tanulók jogainak, emberi méltóságának tiszteletben tartása, a velük szemben megnyilvánuló pedagógiai tapintat, bizalom, megértés, türelem, igazságosság.

Minden tanulónak biztosítjuk az egyéni adottságai, képessége és tehetsége szerint az **egyéni előrehaladás** lehetőségét. A kulcskompetenciák fejlesztése az egyéni sajátosságaik, képességeik alapján életkoruknak megfelelő módon zajlik.

A **harmonikus személyiségfejlődés** érdekében a gondolkodási képességeket, az érzelmi-akarat jellemzőket, a testi és lelki egészséget egyaránt gondozzuk.

A **tehetségek** fejlesztését kiemelten kezeljük, a kreatív képességek kialakításához pozitív környezeti hatásokat (motivációs tényezőket: kíváncsiság, érdeklődés, tudásvágy, szorgalom, kitartás) biztosítunk.

Reális önismeret és életszemlélet kialakításával segítjük a megfelelő továbbtanulási irány illetve pálya kiválasztását.

Alapvető értékek tekintjük a **szűkebb és tágabb hazához való kötődés** érzését, környezetünk megismerésének és megóvásának igényét, valamint más kultúrák, szokások megismerését.

1.2 Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Az iskola elsődleges célja az **ismeretátadás, értékkövetítés, személyiségformálás**, másodlagos célja az, hogy lehetőséget teremtsen az iskola tagjainak baráti kapcsolatok kiépítésére, az olyan alapvető szükségletek kielégítésére, mint a szeretet, az elfogadás, biztonság, megbecsülés, önbecsülés, mely alapvető szükséglete az embernek.

A **személyiségfejlesztés** céljait szolgálja a művészeti tevékenységre nevelés, a képességek fejlesztése. A tanulási tevékenység közben és a tanulói közösségi élet során fejlesztjük a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, kommunikációs képességeit, akaratát, segítőkészségét, empátiáját.

Pedagógiai munkánk középpontjában a **személyre szóló fejlesztés** törekvése áll, hogy meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük minden egyes tanulónk személyiségének saját értékeit.

Arra törekszünk, hogy diákjainkban kialakuljon a **reális önértékelés** képessége, az egészséges önbizalom.

A **tehetséges** tanulóink számára biztosítjuk kognitív érzelmi és szociális szükségleteik kielégítését. Lehetőséget biztosítunk az önálló, önirányított önfejlesztésre, a tapasztalatszerzésre, hatékony tanulási készségek kialakítására. Érzelmi szükségleteik megélésében bátorítjuk őket, lehetőséget adunk az elmélkedésre, kérdésfeltevésre, kockázat-vállalásra. Szociális szükségleteik kezelése során megtanulják az emberek tiszteletét, az emberi együttélés szabályait.

1.3 A kompetencia-alapú oktató tevékenység feladatai

Helyi tantervünkben kiemelt szerepet kapnak a NAT-ban kiemelt kompetenciák és azok fejlesztése. A kulcskompetenciák azok a kompetenciák, amelyekre mindenkinek szüksége van a személyes boldoguláshoz és fejlődéshez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához. A kulcskompetenciák birtoklása biztosítja a gyors és hatékony alkalmazkodást a változásokkal átszótt modern világhoz. Fontos, hogy kialakuljon a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményező képesség, a problémamegoldó képesség, a kockázat értékelése, a döntéshozatal, vagyis minden olyan tulajdonság, amely érvényesíthető mindegyik kompetencia esetében.

A Nemzeti Alaptanterv alapján az alábbi kiemelt kulcskompetenciákat építjük be a helyi tantervünkbe:

Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények kifejezését és értelmezését szóban és írásban egyaránt (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), valamint a helyes és kreatív nyelvhasználatot a társadalmi és kulturális tevékenységek során, az oktatásban és képzésben, a munkában, a családi életben és a szabadidős tevékenységekben.

Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül – oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek –, az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is

igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése. Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszédképesség, olvasott szöveg értése és írásképesség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is. A kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia – eltérő mértékben – felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, struktúrák, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést ezek alkalmazására.

Természettudományos kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának. E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

Digitális kompetencia

A digitális kompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak (Information Society Technology, a továbbiakban: IST) magabiztos és kritikus használatát a munka, a kommunikáció és a szabadidő terén. Ez a következő készségeken, tevékenységeken alapul: információ felismerése, visszakeresése, értékelése, tárolása, előállítás, bemutatása és cseréje; továbbá kommunikáció és hálózati együttműködés az interneten keresztül.

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, interperszonális, interkulturális, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység, felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani. Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

A hatékony, önálló tanulás

A hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást is. Felismeri szükségleteit és lehetőségeit, ismeri a tanulás folyamatát. Ez egyrészt új ismeretek szerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti. A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme.

Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben - a munkahelyén is - abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálkozó lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újtásra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség magában foglalja az esztétikai megismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elismerését mind a tradicionális művészetek nyelvein, illetve a média segítségével, ideértve különösen az irodalmat, a zenét, a táncot, a drámát, a bábjátékot, a vizuális művészeteket, a tárgyak, épületek, terek kultúráját, a modern művészeti kifejezőeszközöket, a fotót s a mozgóképet.

1.4 Az iskolában folyó nevelő-oktató munka feladatai

A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek. Összekötik a műveltségi területek bevezetőit és fejlesztési feladatait.

1.4.1 Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű, készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés, az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helyzetállásukat a munka világában is.

1.4.2 Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát. Sajtátsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki bennük a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról.

1.4.3 Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári érvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a

közjö között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség, a méltányosság jellemzi. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképeség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások.

1.4.4 Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló, fejlődő és fejleszhető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének az empátiának a fejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók, az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek ahhoz, hogy tudatosuljon, a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakításához.

1.4.5 A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését a köznevelés területére. A köznevelési intézményeknek ezért kitüntetett feladata a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

1.4.6 A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. A pedagógusok ösztönözzék a tanulókat arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz kezelés módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Az iskola feladata, hogy a családdal együttműködve felkészítse a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. A pedagógusok motiválják és segítsék a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében.

1.4.7 Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást: célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a

csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladtvállalás és megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létehez.

1.4.8 Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékvédő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába.

1.4.9 Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területeken, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket. Ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

1.4.10 Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását.

1.4.11 Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokrácia részvételi kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékkel megrögzítésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjával, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

1.4.12 A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítania, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere; hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.

1.5 A nevelő-oktató munkánk pedagógiai eljárásai

Kiskorú tanulóinkat **fokozatosan** vezetjük át a játékközpontú cselekvésekből az iskolai tanulás tevékenységeibe.

Fokozatosan mintákat adunk az ismeretszerzéshez (aktív részvétel az ismeretszerzésben), a feladat- és problémamegoldáshoz; reális énkép és önismeret alakításával, az önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával kívánjuk kialakítani az egyéni és társas csoportos produkciók során keletkező siker- és kudarcélmények feldolgozását.

Az értelmi és érzelmi intelligencia mélyítését speciális pedagógiai eljárásokkal kiemelt feladatnak tekintjük.

Fejlesztjük tanulóink kreativitását, gondoskodunk egészséges terhelésükről, követjük érési folyamatukat, személyre szóló, fejlesztő értékelést adunk róluk;

Értelmi és érzelmi alapozással formáljuk a személyiség erkölcsi arcukat, megismertetjük, gyakoroltatjuk a helyes magatartásformákat;

Élményt adó, katartikus tanulási helyzeteket és ismeretszerzési alkalmakat kínálunk tanulóinknak, az így szervezett tanulási folyamat juttatja közel őket a megismerés, a tudás öröméhez, erősíti meg önbizalmukat és növeli teljesítményük értékét;

A tanulók a megszerzett művészeti tudásukat valóságos funkcióban, fellépések alkalmával, produkciók létrehozásával teljesítik ki, teszik közkincsé. Erősítjük a kortárskapcsolatokat;

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka mérési, ellenőrzési, értékelési és minőségbiztosítási rendszerében meghatározott rend szerint funkciójuknak megfelelően visszajelzést, értékelést adunk a tanulók fejlődéséről.

1.6 Nevelő-oktató munkánk pedagógiai eszközei

A pedagógiai eszközök megválasztásában kitüntetett szempontok:

- minden gyermek számára, az életkori jellemzők figyelembe vételével, képességének, érdeklődésének, valamint távolabbi céljainak megfelelő programokat, tevékenységi formákat biztosítani,
- személyes példamutatással neveljük növendékeinket toleranciára, a másság elfogadására, empátiára, az emberi jogok tiszteletben tartására.

Intézményünkben az alábbi csoportosításban az alábbi nevelési módszereket, eszközöket alkalmazzuk:

- a meggyőzés, a felvilágosítás és a tudatosítás módszerei,

- a tevékenység megszervezésének módjai: megbízás, ellenőrzés - értékelés, játékos módszerek, gyakorlás.

A magatartásra ható módszerek:

- *ösztönző módszerek*: helyeslés, biztatás, elismerés, szereplési / bemutatkozási lehetőség, dicséret, oklevél, osztályozás, jutalmazás,
- *kényszerítő módszerek*: felszólítás,
- *gátlást kiváltó módszerek*, melyek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák: ellenőrzés, figyelmeztetés, elmarasztalás.

1.7 A pedagógus feladatai az alsó tagozaton

- A pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon.
- A tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ez által motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét, és mozdítsa elő érzélemvilágának gazdagodását.
- Adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat-és probléma- megoldáshoz.
- Alapozza meg a tanulási szokásokat.
- Támogassa az egyéni képességek kibontakozását.
- Nyújtson segítséget a tanulási nehézségek leküzdésének folyamatában.
- Törődjön azoknak a hátrányoknak a csökkentésével, amelyek a gyermekek szociokulturális környezetéből vagy eltérő ütemű érésebből fakadnak.
- Tudatosítsa a gyermekekben a szűkebb-tágabb környezetből megismerhető értékeket.
- Segítse elő és alapozza meg a jó osztályközösség kialakulását.
- Törekedjen a szülői házzal való minél szélesebb körű együttműködésre, megnyerve a szülőket az iskola céljainak.
- Erősítse meg a humánus, erkölcsös magatartásmintákat, szokásokat.
- A gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érést.

1.8 A pedagógus feladatai a felső tagozaton

- Fejlessze a tanulóknak azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek.
- Tanulási tevékenységek közben és a tanulói közösségben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, önértékelését, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritását, empátiáját.
- Teremtse olyan helyzeteket, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságát, szavahihetőségét, becsületességét.
- Tudatosítsa a tanulóknak a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általános szabályát.
- Tisztázza az egyéni és közérdek, a többség és kisebbség fogalmát, és ezek fontosságát a közösséghez, illetve az egymáshoz való viszonyulásban.
- Neveljen a természeti és épített környezet iránti felelősségre.
- Tudatosítsa tanítványaiban a nemzeti, nemzetiségi és etnikai hagyományok ápolásának fontosságát, fejlessze a tanulóknak a nemzeti azonosságtudatot.
- Tantárgya ismeretanyagán, vagy osztályfőnöki nevelőmunkáján keresztül tudatosítsa tanítványaiban nemzeti, történelmi, kulturális értékeinket, azok hatását Európa és a világ kultúrájára, történelmére.

- Erősítse az Európához való tartozás tudatát, és egyetemes értelemben is késztesse más népek hagyományainak, kultúrájának, szokásainak, életmódjának megismerésére, megbecsülésére.
- Fordítson figyelmet az emberiség közös problémáinak bemutatására.
- Tantárgyán és osztályfőnöki nevelőmunkáján keresztül keltse fel tanítványaiban az igényt az egészség megőrzésére, egészséges életvezetésre, a környezettudatos magatartásra.
- Kiemelt figyelmet fordítson a lezszakadó tanulók felzárkóztatására, a kiemelkedő képességű tanulók tehetségének gondozására, kreativitásának fejlesztésére.
- Tantárgyának tanítása során fordítson elegendő figyelmet a tanulók problémamegoldó képességének fejlesztésére és az elvont gondolkodás képességének fejlesztésére.

1.9 Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere

Művészetoktatási tevékenységünk célja mindazoknak a művészeti, intellektuális és emberi – erkölcsi értékeknek a kialakítása tanítványainkban, amelyek birtokában úgy tudják egyéni boldogságukat, boldogulásukat megteremteni, hogy az egyben a szűkebb és tágabb közösségük javát is szolgálja.

Iskolánk alapfokú művészetoktatási intézmény, melyben az oktatás zeneművészeti ágon folyik. (A táncművészeti ág jelenleg szünetel, bár alapító okiratunkban szerepel. Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket, és gyarapítja ismereteiket. Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfaj sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

1.10 A nemzetiségi nyelvoktatással összefüggő feladatok

Iskolánk száz éves története során a német nyelv oktatása mindig központi kérdés volt. 2002-ben vezették be a német nemzetiségi nyelvoktatás jelenlegi – nemzetiségi nyelvet oktató – formáját, mely során elsőtől a nyolcadik osztályig heti öt órában tanulják a gyerekek a német nyelvet, és heti egy órában nemzetiségi népismeretet. Tanulóink közül szinte senki nem kerül iskolába olyan családi háttérrel, ahol a nemzetiségi nyelv a mindennapok része, igazán már csak az idősek beszélnek a helyi dialektust.

A nemzetiségi nyelvoktatásban résztvevők száma 90%, így a nyelvet nem tanulók is jelen vannak az órákon. Részükre nagyrészt magyarul közvetítik pedagógusaink a tananyagot, ezzel biztosítva, hogy minden tanuló megismerhesse azt. A nemzetiségi oktatás megvalósítja az iskolai nevelés oktatás általános céljait, de e mellett biztosítja a nemzetiségi nyelvének tanulását.

Cél a szellemi, anyagi kultúra megismerése, a hagyományőrzés és teremtés. A nemzetiségi jogok megismerése és gyakorlása. A helyi nemzetiségi közösséghez, szervezeteihez való kapcsolat kialakítása, fenntartása. Ennek színterei a község hagyományőrző programjain való részvétel, ezek szervezése.

Az intézményben a nyelvoktatást úgy kell megvalósítani, hogy az ne okozzon túlterhelést és emellett megfelelő óraszámokban tanulhassák az egyéb tárgyakat. Jusson idő a felzárkóztatásra, tehetséggyondozásra.

A nyelvtanulás fontos része a testvérkapcsolat révén megvalósuló anyanyelvi környezetben való gyakorlás. Az iskola építi cserekapcsolatait mind az általános, mind a zeneiskola révén.

1.10.1 A német nemzetiségi hagyományok ápolásának konkrét keretei

- német nyelvi órákon az életkornak megfelelő formában országismeret, hagyományok, dal, tánc tanítása,
- zeneoktatásban a német nemzetiségi zenekultúra ápolása, a fúvós hangszerek oktatásának előtérbe helyezése,
- **Nemzetiségi nap** szervezése – a templombúcsúhoz kötődően, májusban; projektek keretében gyűjtőmunka, ennek bemutatása,
- versenyek szervezése, regionális rendezvényeken való részvétel,
- a községben szervezett nemzetiségi rendezvényeken való aktív részvétel (szüreti felvonulás, Márton nap, adventi műsor, idősek napja, stb.
- **cseretáborok, utazások szervezése, mely során cél, hogy minden tanuló tanulmányai folyamán legalább egy alkalommal több napot német nyelvterületen tölthessen el,**
- folyamatosan erősítjük az iskola saját rendezvényeinek nemzetiségi jellegét; tanévnyitó, tanévzáró, karácsonyi műsor, anyák napja
- ösztönözzük az iskolai rendezvényeken, ünnepeken tanulóink és pedagógusaink részére a nemzetiségi jellegű ruha viselését,

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

Az iskola alapelvei, célkitűzései, azt a célt szolgálják, hogy a tanulók minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha az intézmény élete sokoldalú, színes, teret enged a tanulásnak, játéknak, mozgásnak, sportnak, munkának egyaránt. Ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, ha hozzájárul életmódjuk, helyes életvezetési szokásainak, értékkel történő azonosulásuk kialakításához környezettudatos magatartáshoz.

A személyiséget az öröklött biológiai tényezők és a környezeti, nevelési hatások - egymással szoros kölcsönhatásban - együttesen határozzák meg. A környezeti hatások befolyásolják, hogy az adottságból mi, mikor és miképpen valósul meg. Ezen tényezők között a nevelés-oktatás személyiségformáló hatása különös jelentőséggel bír.

A gyermekeknek nemcsak a tananyagokat kell megtanulni, az iskolának nem pusztán a kész tudást kell közvetítenie, hanem magának a tudásnak a keletkezéséhez is el kell jutnia.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok öt fő területre bonthatók:

- az értelem kiművelésére (kognitív kompetencia)
- az érzelmi intelligencia fejlesztése
- segítő életmódra nevelésre (szociális kompetencia)
- egészséges és kulturált életmódra nevelésre (személyes kompetencia)
- a szakmai képzés alapozására (speciális kompetencia)

Az egyes gyermekből kiindulva a következő célkitűzéseket tartjuk fontosnak:

- A gyermek fejlődését elősegítő preventív jellegű célok: egészségvédelem, állóképesség fejlődése, önállóság
- A gyermek képességeinek fejlesztését szolgáló célok: kommunikációs képességek, mozgáskultúra, kreativitásfejlesztés
- A gyermeki létmód érvényesülését segítő célok: játék- és mozgásszükséglet, önkifejezés
- A személyiségfejlődés nemkívánatos vonásait korrigálni hivatott célok: empátia, tolerancia, munkafegyelm kialakulása

A pedagógusnak, annak érdekében, hogy a fenti célok egyes feladatait egyénre szólóan megfogalmazhassa, az alábbi feladatokat kell ellátnia:

- Az egyes gyerekek egyéni életútjának megismerése,
- Kompetenciaszintjük feltárása, személyiségváltozásuk prognosztizálása,
- Az egyén csoportszerepeinek, illetve a csoportban, az osztályban, mint szervezetben betöltött helyzetének figyelemmel kísérése,
- Az általános célok, a tananyag, egyénhez igazított adaptálása

Az **alapfokú művészetoktatás** a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok területeinek gondozására nem azonos súllyal biztosít lehetőséget. Képzési rendszerünkben az első a második és az ötödik terület kap nagyobb hangsúlyt. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos iskolai feladatok rendszerét a pedagógiai alapelvekből, célokból, feladatokból, eljárásokból és eszközökből vezetjük le.

A művészeti tevékenység magában hordozza a személyiségformálás specifikus lehetőségét. Valljuk, hogy személyiséget formálni csak az egész személyiségre hatni tudó művészetek jelenlétével lehet. A művészetek táplálják a növendékek kialakuló érzésvilágát, minőségre való

igényességet alakítanak ki bennük, s egyben szűrőként is szolgálnak az őket ma érő ingerzónában, segítenek megőrizni érzékenységüket.

A művészeti nevelés biztosítja a személyes tapasztalatszerzést, mint tanulási módszert. A tanulók élményszerűen tapasztalják meg a művészeti stílusok és irányzatok sokszínűségét, valamint azokat a kifejezési formákat, amelyek a zeneművészetben megnyilvánulnak. A művészeti neveléssel lehetőséget biztosítunk arra, hogy minden tanuló élje át a siker élményét, és ezzel fejlődjön önismerete és erősödjön egészséges önbizalma.

Az alapfokú művészeti nevelés feltárja a növendékekben a művészet megőrkítő, átörökítő szerepét, megérteti, hogy az alkotás az egyik legértékesebb emberi alapképesség.

A művészeti nevelésünk megalapozza a tanulók esztétikai szemléletét, kommunikációs képességét, az értékes alkotások iránti igényét. A művészeti oktatás által létrejött pozitív élmények hozzásegítenek azokhoz az emberi tulajdonságokhoz, magatartási szokásokhoz, amelyek a műveltség területén az eredményes haladás, szereplés összetevői.

A népi műveltség megismerése a mai kultúra számára fontos információkat hordoz. Kodály Zoltán egész pedagógiai rendszerét a magyar népzeneire, különös tekintettel a magyar népi gyermekjátékokra alapozta. A népzene oktatás célja, hogy a népi kultúra iránti érdeklődést elmélyítse a tanulóknál. A népzene eleven hagyomány ma is, üzenet a múltból. A magyar népzene mellett a nemzetiségi zenei hagyományok erőteljesen megjelennek mind a szolfézs, mind a hangszeres órákon. Legjobban pedig a zenekari játékokban, kamarazenélésben.

A művészeti oktatás nevelő hatása összemérhető a közismereti tárgyak bármelyikével, a tanulók magatartásában, értelmi, etikai, esztétikai fejlődésében. A naponkénti gyakorlások, művek, dallamok megtanulásának eredményeképp fejlődik a memória, a motívumsorok, dallamok és dalszövegek naponkénti memorizálása edzi a bevézés képességét. A népdalokon gyarapodott színes és gazdag szókincs, a tanulók fogalmazási és kifejezésbeli készségét fejleszti. A stílusos előadás a figyelem, a koncentráció állandó munkáját igényli, ezeket fejleszti. Rendezettséget követel, ezáltal rendre is szoktat.

A művészeti iskolába járó növendékek „szép” iránti elkötelezettsége, igényessége fokozatosan megnyilvánul a munkához való hozzáállásukban és a magatartásuk kulturáltságában is.

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

3.1 Egészségnevelési program céljai és feladatai

Az **egészségnevelési program célja**, hogy a tanulók korszerű ismeretekkel és azok gyakorlásához szükséges készségekkel és jártasságokkal rendelkezzenek egészségük védelme érdekében. A program ösztönözzé a tanulókat arra, hogy kialakuljon bennük az önmagukkal és környezetükkel szembeni felelősségérzet, ismerjék meg az egészségi állapot szempontjából fontos viselkedés és életmódformákat, valamint az ezeket befolyásoló tényezőket, lehetőségeket.

Célunk, hogy a tanulók megismerjék az egészséges életvitel és életmód elméleti és gyakorlati alapjait, a pozitív életszemléletet tekintsék a boldog és sikeres élet alapjának.

Az egészségnevelési program legfontosabb elemei:

- gyermekeink ismerjék meg testük működését és a testápolás alapvető szabályait,
- igényeljék a személyi tisztaságot, ápoltságot, legyen igényes az öltözködésük,
- ismerjék a serdülőkor egészségügyi problémáit és az egészséges egyéni életvitel érdekében való teendőket,
- ismerjék az egészséges és egészségtelen táplálkozási szokásokat,

- váljon a mozgás elemi szükségletté,
- ismerjék az alkohol, a dohányzás és a drogok egészségkárosító hatásait.

A **környezeti nevelési program** beépül a tananyagba első osztálytól nyolcadik osztályig:

- Testnevelés tantárgyon belül,
- Alsó tagozaton a környezetismeret tantárgyon belül,
- A felső tagozatban 5.-és 6. osztályban a természetismeret, történelem, technika tantárgyakban,
- 7. és 8. osztályban elsősorban a biológia, a földrajz, kisebb mértékben a fizika és kémia, történelem, technika tantárgyakba.

Minden program megvalósításához tanórán kívüli tevékenységek kapcsolódnak, valamint integrálódnak az osztályfőnöki órák és más, humán tantárgyak körébe. A program megvalósítása feltételezi a tanulók természettudományos szemléletének kialakítását, a folyamatos ismeretbővítést, a megismerési **módszerek, a gyakorlati tudnivalók és az alkalmazás lehetőségeinek megismerését**. Meg kell ismerniük a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességeiket és jogukat, a környezet ismeretén és a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő magatartás alapelveit, az egészséges életmód jelentőségét és lehetőségeit.

Kiemelt célunk a két program összekapcsolásával tanulóinkban kialakuljon a környezet iránti érzékenység, az ökológiai szemlélet, a helyes környezeti attitűdök, magatartás és viselkedés, az egészséges életmód és értékrend és a felelősségérzet.

3.2 Az egészségnevelési program megvalósítása

- Alsó tagozat – környezetismeret, testnevelés
- Felső tagozat – természetismeret, földrajz, biológia, fizika, kémia, testnevelés és osztályfőnöki órákon
- Drog prevenció 5–8 osztályban

Tanórán kívüli tevékenységek

- Sport
- Vetélkedők, pl. egészséges táplálkozás
- Tanításon kívüli szabadidős tevékenységek
- Versenyek
- Környezet és egészségvédelemmel foglalkozó akciók

3.2.1 Az egészséges testi fejlődés segítése

A tanulók tudatosan vegyenek részt testük fejlesztésében. Alkati adottságaiknak megfelelően, károsodástól mentesen következzenek be a pubertás és a pubertás kori fejlődés változásai.

Rendszeresen végezzenek mozgástevékenységet, hogy megfelelően fejlődjön keringési, légzési és mozgató rendszerük. Előzzék meg a testtartási rendellenességek kialakulását, kerüljék a gerincoszlopot károsító helyzeteket, mozgásokat. Egészségük szilárduljon. Váljanak ellenállóvá a terhelésekkel és a megbetegedésekkel szemben. Ismerjék a mozgástevékenységnek és a sportolásnak az egészséges életmódban betöltött szerepét, és alkalmazzák azt.

Igényeljék a testnevelési és sportfoglalkozásokat. Jellemezze a tanulókat motorikus cselekvési biztonság, életvitelüket a rendszeres fizikai aktivitás.

Az egészséggel kapcsolatos feladatok: a testi fejlődés – érés támogatása; a higiéniai szokások kialakítása, erősítése; az ellenálló képesség, edzettség fejlesztése; az ortopédiai elváltozások

megelőzése, ellensúlyozása; megfelelő felkészítés a keringési, légző rendszeri megbetegedések megelőzésére, a károsodások csökkentésére; értsék és ismerjék a prevenció lényegét, ismerjenek relaxációs eljárásokat.

Minden évfolyamban az életkori sajátosságoknak megfelelően az előzőekben felsorolt tantárgyakba beépítjük az egészségi nevelés és a környezetvédelem alapkérdéseivel foglalkozó tanórákat, megismertetjük a tanulókat a legalapvetőbb módszerekkel és ismeretekkel.

3.2.2 Tantárgyakba beépített egészségnevelés

1. osztályban a tananyag minimum 10 %-ában játékos formában ismerkednek meg a tanulók szűkebb környezetükkel (otthon, család, iskola), valamint az egészséges életmód alapvető kérdéseivel.

2. osztályban a tananyag minimum 10%-ban foglalkoznak környezetvédelmi kérdésekkel, az „Erdő élete” és a „Rét élővilága” témakörökön belül. Külön fejezetként jelenik meg a „Környezetünk védelmében”, amely megismerteti a tanulókat az erdőben való helyes viselkedésre, egyszerű megfigyelési módszerekkel, a környezeti ártalmakkal. A tananyagban jelentős szerepet kapnak az egészségnevelés témakörök: „Testünk részei”, „A család”, „Egészséges táplálkozás”,

3. osztályban is a tananyag minimum 10%-át teszik ki a környezeti neveléssel foglalkozó tanórák. Az itt szereplő témakörök a „Víz” és a „vízpart élővilága” és az ezzel kapcsolatos problémák. Külön területként jelenik meg a környezetszennyezés módjai, pl. víz, valamint a lehetséges megelőzési módok megismertetése, - szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás stb. Az egészségnevelés keretén belül megismerkednek a tanulók az egyes betegségekkel, ezek lehetséges megelőzésével, a helyes táplálkozás alapjaival.

4. osztályban a környezetvédelem és az egészséges életmódra nevelés a tananyag kb. 40 százalékát teszi ki.

Témakörök:

- Élő környezetünk, - madárvédelem, Magyarország
- Élettelen környezetünk- „Miért beteg a folyó, Környezetünk tisztasága, Hogyan vigyázzunk a környezetre, vizsgálódások, kísérletek”
- Ember és egészsége megfigyelések, kutatások, gyermekek és felnőttek, a mentális veszélyek
- Felső tagozat: az alsós tananyaghoz szervesen kapcsolva.

Felső tagozaton a természetismeret, biológia tantárgyakban az alábbiak szerint jelenik meg.

Biztonság megőrzése. Az emberi egészséget veszélyeztető néhány tényező: a „kockázatos” és a „veszélyes” viselkedési módok. Az érzelmek és a viselkedés kapcsolata. Veszélyes foglalkozások.

Táplálkozás. Az étrend fontossága szerepe az egészség megőrzésében. Javaslatok az étrend megváltoztatására.

Mozgás és személyes higiéné. A mozgás mennyisége, intenzitása és az egészség. A testkép megerősítése. A külső megjelenés összetevői, jelentése és hatása.

Veszélyes anyagok. Az alkoholfogyasztás és a dohányzás, a drogok egészségkárosító hatása. A szenvedélybetegségek közös vonásai. A pszicho-aktív szerek veszélyei a gyerekek életében.

Az emberi szexualitás. Kamaszkor: a testi és érzelmi változások kora. A nemi érés tudatosulása. A nemi identitás kialakulása. Sztereotípiák a nemi szerepekben a különböző nemzedékek körében.

Családi élet és kapcsolatok. A kapcsolati hálók fontossága. Barátság, mint kapcsolati rendszer egyik alapja. Az önismeret jelentése, szerepe és fontossága. Konfliktusok a kapcsolati rendszerben.

A környezet. A jelen hatása a jövőre. Az ipari méretű áramtermelés és a környezet. A technológiai fejlődés káros következményei. Az emberiség összefogása a természet védelme érdekében.

A tanulók tovább mélyítik ismereteiket az egészséges életvitel szempontjából kulcsfontosságú viselkedéselemekkel és azok összefüggéseivel, befolyásolási módjaikkal kapcsolatban. Tovább gyakorolják az e tekintetben különösen fontos készségeket, jártasságokat. Tovább gyakorolják az élelmiszerek, táplálékok „egészséges” és „kevésbé egészséges” kategóriákba rendezését. Összehasonlítják a legális és illegális „szerek” szervezetre és személyiségre, viselkedésre gyakorolt hatását. Megismerkednek az illegális szerek használatával kapcsolatos jogi szabályozással, és következményekkel, a segítségnyújtás lehetséges formáival, DADA programok, iskolaorvos, védőnő előadások során.

A diákok az egészségfejlesztés terén szerzett ismereteik, készségeik és jártasságaik birtokában felismerik a kiegyensúlyozott életmód és életvitel jelentőségét saját egészségül szempontjából. Ismerjék az egészségfejlesztéssel összefüggő alapfogalmakat, különös tekintettel az egyéni felelősség jelentőségére.

A tanulók legyenek tisztában azzal, hogy **az egészség nem a betegség hiánya**, hanem a testi, lelki, szellemi és szociális jól-lét állapota, valamint, hogy a mindennapi életvezetés, az életmódbéli szokások fogják döntő mértékben meghatározni későbbi egészségi állapotukat, életkilátásaikat.

Tudjanak különbséget tenni a „**kockázatos**” és „**veszélyes**” dolgok, tevékenységek között. Ismerjék fel az egészséget veszélyeztető magatartásformákat, valamint azokat az élethelyzeteket, amelyek választások elé állíthatják őket.

Legyenek tisztában a **dohányzás, az alkohol és a kábítószer** fogyasztás egészségi, jogi és társadalmi következményeivel. Tudjanak különbséget tenni a kábítószert is tartalmazó gyógyszerek használata és visszaélészerű fogyasztása között.

Ismerjék a **szexualitás** társadalmi vonatkozásait, a nemi és családi szerepek jellegzetességeit, legyenek tisztában a szexuális élet alapvető higiéniájával.

Rendelkezzenek olyan kommunikációs készséggel, amelyek segítik őket, az egészségüket támogató döntések meghozatalában, valamint a társas kapcsolataik „karbantartásában”, konfliktusaik kezelésében.

Ismerjék fel a **kiegyensúlyozott táplálkozás** alapvető jelentőségét az egészségi állapot fenntartásában. Legyenek tudatában az aktív életmód által kínált előnyöknek, elsősorban a mindennapi mozgás kedvező élettani hatásának, valamint saját fizikai képességeik megőrzésében játszott fontosságának. Ugyancsak lássák be az aktív életvitel a személyközi kapcsolatokban és az önbecsülésben betöltött szerepét.

Éljék át a szűkebb és tágabb környezetért vállalt felelősség érzését, ismerjék fel egyéni lehetőségeiket a természetvédelem.

A feldolgozási módok változatosak:

- Szituációs játékok, szociometriai felmérések és ezek elemzése,
- A kamaszkori egészségügyi és viselkedési problémák elemzése és megbeszélése,
- Az aktuális környezetvédelmi kérdések kutatása és értékelése,
- Felvilágosító, egészségnevelő előadások,
- Drog prevenciók előadások szervezése,
- A közvetlen környezet megismerése, otthonossá tétele,

- A környezet megóvása,
- A társadalmi viselkedési formák elsajátítása,
- Vetélkedők szervezése
- Évi egy alkalommal **egészségnap** szervezése

3.3 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órán belül (pl. osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni foglalkozásokon valósul meg.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos legfőbb cél, hogy a gyerekek ismerjék meg a rendkívüli esemény, baleset kapcsán szükséges teendőket. Ezek közül a legfontosabbak:

- A bajba jutott ember kapjon orvosi ellátást
- Amíg megérkezik az orvosi segítség, meg kell akadályozni a bajba jutott állapotának romlását
- Az esetleges életveszélyt el kell hárítani
- A gyógyulást elő kell segíteni

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítási formái:

- Év elején minden osztályfőnök a saját osztályát tájékoztatja a balesetvédelemről
- Osztályfőnöki órákon az adott témához kapcsolódóan
- Természetismeret, testnevelés és biológia órákon a tananyaghoz kötődően
- Szakköri formában

3.4 A mindennapi testedzés feladatai és végrehajtását szolgáló program

Iskolánk a sportolás tárgyi feltételeit tekintve kiemelten jó helyzetben van. A sportcsarnok és a tanuszoda lehetőséget ad az olyan mozgásformák beépítésére a gyermekek mindennapjaiba, amelyekkel más iskolák nehezebben tudnak élni.

A megvalósítás formái

- a mindennapos testnevelés 2012/2013-as tanévtől heti 5 testnevelés óra keretében
- helyi tantervünk (2010-es) az alsó tagozaton heti három, a felső tagozaton átlagban heti 2,5 óra testnevelés órát tartalmaz, melyből a hatodik osztályig heti 1 óra az úszás
- az iskola nagy parkja, játszóudvara biztosítja a szünetekben és a tanulási idő után a szabad levegőn való aktív mozgást
- alsó és felső tagozaton tömegsport órák biztosítása
- alsó tagozaton nemzetiségi tánc oktatása
- gyógytestnevelés és gyógyúszás biztosítása helyben
- mozgással járó foglalkozásoknak való helybiztosítás a csarnokban: sztepp aerobik, labdarúgás, judo
- túrák, kirándulások
- télen szánkózás, korcsolyázás szervezése
- iskolai sportnapok, táborok

3.5 Együttműködések

A környezeti és egészségnevelési programunk megvalósulásához elengedhetetlen az, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.

Iskolán belüli együttműködés:

- **Tanárok:** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanuló számára.
- **Diákok:** Az iskola minden tanulójának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmesen társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő szerepe van a Diákönkormányzatnak és az iskolai házirendnek.
- **Tanárok és diákok:** A diákok a környezeti és egészségnevelési kérdéseket a tanárokkal közös munka során sajátítják el (tanórán, és tanórán kívül)
- **Tanárok és Szülők:** Az iskolai környezet és egészségnevelés terén nagyon fontos a szülői házzal való szoros együttműködés. Fontos, hogy a szülők megerősítsék az iskola által közvetített értékeket.
- **Nem pedagógusi munkakörben foglalkoztatottakkal:** a tanulók ismerjék meg és a maguk módján segítsék az adminisztratív dolgozók munkáját
- Rendkívül fontos az **iskola-egészségügyi szolgálattal** való együttműködés

Iskolán kívüli együttműködés:

- **Fenntartó** – Az iskola igazgatójának feladata, hogy a fenntartóval való egyeztetés során a lehető legoptimálisabb helyzet megteremtését elérje. Célunk, hogy a fenntartó a kötelező támogatáson kívül is támogassa a környezetnevelés és egészségnevelési programunkat.
- **Környezetneveléssel és egészségneveléssel foglalkozó intézmények** – A tanórán és a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében nagy jelentőséget kapnak a különböző intézmények, - nemzeti parkok, múzeumok, Állatkert stb. való kapcsolat kiépítése és a szoros kapcsolattartás.
- **Civil szervezetek és Alapítványok** – Pályázatokkal, és egyéb tevékenységgel (pl. közös foglalkozásokkal) lehet támogatóként számítani az egészségnevelési – és környezetnevelési program megvalósításában.

Iskolaorvos, védőnő, fogorvos – a legszorosabban részt vesznek a program megvalósításában.

4. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatok

4.1 A közösségfejlesztés feladatai

A XXI. század előtt álló legnagyobb kihívás újjáépíteni az emberi közösségeket. Az iskola, mint a közösségi tevékenység, a szocializáció helyszíne semmi mással nem pótolható szerepet tölt be a közösségi életre való felkészítésben.

A gyermek közösségi életre való nevelésében kiemelkedő és meghatározó szerepe van a családnak, mint a legszűkebb közösségnek. Itt érik először azok az élmények, amelyek a kialakuló személyiséget alapvetően meghatározzák. Ebbe a személyiségfejlesztő munkába kapcsolódik be a közoktatás. Az iskola közvetíti mindazokat az értékeket és követelményeket, melyeket a tanulók az iskola közösségében elsajátítanak, és felnőttként társadalmi gyakorlatként alkalmazni tudnak.

A közösségfejlesztés célja, hogy alakuljanak ki iskolánkban olyan közösségek, melyekre jellemző az összetartás, a demokratikus szellem, a magas szintű önkormányzó képesség. Legyenek érzékenyek a problémák iránt, tagjai segítsék egymást.

Iskolánkban **a művészeti képzésben** egyéni és csoportos órák egyaránt vannak. A növendékeknek számos alkalommal van lehetőségük közös produkciókkal közönség elé állni. Ezen alkalmakkor kidomborodik a tanulók egymásrataltsága, a csoport sikere az egyéni produkciókon is múlik. Ez fokozza a közösségérzést, a közösségért való munkálkodást is. A művészeti képzés során végzett közös alkotás öröme, mind-mind közösség- és személyiségfejlesztő hatással bír.

4.2 Harmonikus kapcsolat kialakítása a társadalmi környezettel

Az intézmény nemzetiségi jellegéből fakadóan igyekszünk a magyar történelmi múlt bemutatása és megismertetése mellett a német nemzetiségi hagyományok megbecsülését, megőrzését is elősegíteni. Ahhoz, hogy a gyerekek más nemzetek, nemzetiségek szokásait megértsék, először is a saját hagyományait, nemzeti értékeit kell megismerniük és elsajátítaniuk. Így könnyebben fedezik fel, hogy a nemzedékeken át létrehozott közösségi hagyomány összeköt bennünket a múlttal, és segít kiigazodni a jelenben. Törekszünk arra, hogy minél több alkalmat teremtsünk a társadalmi környezet, benne, múltunk és jelenünk megismerésére, a tanulók cselekvő és alkotó részvételére, pl.: kirándulások, múzeumlátogatások, fellépések, versenyek, kézműves programok. Iskolánk hagyományait megőrizzük és igyekszünk újakat is teremteni. Évente megrendezésre kerülnek a következő programok, amelyekről a tantestület az éves munkatervben dönt:

- Karácsonyi készülődés
- Nemzetiségi nap
- Farsangi multság
- Nemzeti ünnepek megemlékezései zenekarok részvételével
- Ballagási ünnepség
- Német nemzetiségi vers és prózamondó verseny
- Alsó tagozatos tanulók vers- és prózamondó versenye
- Őszi, vagy tavaszi tanulmányi kirándulások
- Színházlátogatás
- Opera- és hangversenybérlet, hangverseny látogatások
- Testvériskolai kapcsolat Leutenbachal
- Koncertek, fellépések (karácsonyi koncert, őszi, tavaszi koncertek)

4.3 Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti környezettel

A közösségek fontos kérdése a természeti környezet megőrzése, a környezeti ártalmak kezelése. A tanulóknak ki kell alakítani a környezettudatos magatartás igényét. Ezt a célt szolgálják a következő programok:

- Papírgyűjtési akció minden évben
- Szárazelem gyűjtési akció
- Környezetvédelmi vetélkedő sorozat
- Iskolatakarítás a Föld napja alkalmából
- Környezetvédelmi akciókban való részvétel

4.4 Tájékozódás az információs környezetben

Az iskola informatika órái, a délutáni napközis időben nyújtott lehetőségeket kihasználva a tanulóknak képessé kell válniuk az információ-áradatban történő eligazodásra, a közösségi célkitűzéseknek megfelelő prioritások meghatározására. A tanulók legyenek képesek az ismeretek kritikus kezelésére és kreatív, gyakorlatias felhasználására. A közeljövőben fejlődést kell elérnünk a

könyvtár állományának gyarapításában, szolgáltatásainak fejlesztésében. A mai kor embere számára a könyvtár információs központ és hogy ez a mi tanulóink számára is így legyen, azt megtanítani az iskola feladata.

4.5 Közösségi szerepvállalás ösztönzése

A kommunikációs kultúra fejlesztésének leghatékonyabb eszköze a diákönkormányzat munkájában való részvétel. Legfontosabb célja az, hogy a gyerekek ismerjék meg jogaikat, tanulják meg saját maguk és társaik érdekeit képviselni.

A diákönkormányzaton keresztül a tanuló a gyakorlatban találkozik a demokrácia működésével, megismeri az ezzel kapcsolatos kötelességeit és lehetőségeit. Megtanulja, hogy a jogérvényesítés folyamatában többféle érdek is ütközhet, és ezzel kapcsolatosan kialakul benne a kulturált érvelés, a kölcsönös kompromisszumokra való törekvés igénye és képessége. A gyerekekben tudatosul, hogy jogainak gyakorlásával az iskolai élet bizonyos területeinek minőségét befolyásolhatja.

A választott képviselők megtanulják felelősen képviselni szűkebb közösségük (osztályuk) érdekeit, és megfelelően tájékoztatni őket a meghozott döntésekről. A diákönkormányzat segítségével a tanulók tájékozottsága is jelentősen megnő az iskolai életet érintő kérdésekben. Megtanulják a saját életüket érintő ügyeket megszervezni, a vállalt feladatokat közösen elvégezni, a munkát megosztani és ellenőrizni.

A közösségi szerepvállalás színterei a következők:

- Osztályközösség
- Diák-önkormányzati munka
- Iskolaszék
- Iskolai fórumok
- Zenekari tevékenység

4.6 Befogadó közösségi attitűd és magatartás a sajátos nevelési igényű gyerekekkel szemben

A közösségfejlesztés egyik sarkalatos pontja iskolánkban a sajátos nevelési igényű tanulók befogadása. A tanulóknak ki kell alakítani, meg kell erősíteni sérült, fogyatékkal élő embertársaik iránti empátiát, elfogadást, segítőkész magatartást. Tudatosítani kell, a máságban rejlő értékeket, az egyén megbecsülését, a teljesítmény értékét. A sajátos nevelési igényű tanulókkal való együttnevelés, együtt-tanulás erősíti az empátiát, toleranciát.

4.7 Hitéleti nevelés lehetőségének biztosítása

Iskolánk biztosítja a bejegyzett egyházak számára a rendszeres hitoktatás lehetőségét. A 2013/2014-es tanévtől első és ötödik osztályban, majd felmenő rendszerben erkölcsstan vagy hit- és erkölcsstan tantárgy oktatását.

4.8 A közösségfejlesztés színterei

Osztályközösség

Az azonos évfolyamon egy tanulócsoportba járó tanulók egy osztályközösséget alkotnak. Az osztályközösség a diákönkormányzat legkisebb egysége, amely önmaga diákképviseléről dönt. Az osztályközösség vezetője az osztályfőnök, akinek feladata a rábízott diákok iskolai és iskolán kívüli foglalkozásainak, programjainak előkészítése, megszervezése.

Napközis csoportok

Az alsó tagozaton napközis csoportok működnek. Fő feladatuk a tanulás tanítása, a házi feladatok elkészítése, a másnapi tanítási órákra való felkészülés. A délutáni foglalkozások segítik a baráti kapcsolatok kialakulását, elmélyülését. A napközis foglalkozások keretében lehetőséget biztosítunk a szabadidő változatos eltöltésére, sport- és játékos foglalkozások szervezésével, kézműves programok biztosításával.

Tanulósobai csoportok

A tanulószoba célja a felső tagozatos tanulók számára a nyugodt tanulási körülmények biztosítása pedagógus felügyelete mellett. Tanuló szobai foglalkozást megfelelő számú érdeklődő esetén szervez az iskola.

Szakkörök

A szakköröket a pedagógusok szervezik önkéntes jelentkezés alapján. A szakkörök elsősorban az egyéni képességeket fejlesztik, de emellett egy kisebb csoport számára megteremtik az összetartozás érzését, megtanítanak egymás munkájának értékelésére, megbecsülésére.

Sportkörök

A közösségi érzés fejlesztésének egyik leghatékonyabb eszköze az iskola sportköri foglalkozásain való részvétel. A csapatjátékokban csak a társakkal összehangolt, a közös érdekeknek alárendelt egyéni teljesítmény hozhat igazi sikert.

Diákönkormányzat

Az egész intézményt átfogó diákélet kialakításában, megszervezésében rendkívül fontos szerep hárul a diákönkormányzatra, amelynek legfőbb feladata az, hogy a tanulók érdekeit képviselje. A megadott szabályok szerint működő szervezet közvetíti az iskolavezetés felé az üléseken elhangzott, a diákságot érintő javaslatokat, észrevételeket.

Művészeti csoportok

A művészetoktatásban tanulók részére biztosított foglalkozások. Ezek lehetnek alkalmi, vagy rendszeres kamaracsoportok, vagy nagyobb együttesek. Sajátos közösséget alkotnak az egy tanárnál tanulók is, akik az osztályközösséghez hasonlóan a csoporthoz való tartozás élményét élik meg.

5. A pedagógusok helyi feladatai

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza.

5.1 A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése,
- különbözeti, felvételi, osztályozó vizsgák lebonyolítása,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,

- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a nevelőtestületi és munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

5.2 Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanuló- osztályközösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart az osztály szülői közösségével.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: (digitális) napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra, kapcsolatot tart az iskola ifjúságvédelmi felelősével, szükség esetén az iskolapszichológussal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére, segélyezésére.
- Együttműködik a többi osztályfőnökkel, segíti a közös feladatok megoldását.
- Rendkívüli esetekben órát látogat az osztályban.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

6.1 A sajátos nevelési igényű tanulókkal kapcsolatos feladatok

Tanulóink különböző eredménnyel teljesítik az iskolánkban megkövetelt és elvárt szintet. Mivel iskolánk sajátos nevelési igényű tanulókat is fogad, ezért különösen fontos, időben felkészüljünk és tanulóinkat is felkészítsük a tanulási folyamat várható nehézségeire, kihívásaira. A tanulási kudarcok ugyanis viselkedési és magatartási zavarokhoz vezethetnek. Célunk, hogy valamennyi tanulónk olyan pedagógiai bánásmódban részesüljön, amely fejlődésében és személyiségében leginkább megfelel számára, így juttatva el őt az iskolai sikerélményhez.

Ennek érdekében feladataink:

- megfelelő szűrőrendszer működtetésével a kezdeti szakaszban felismerni az érintett tanulók körét (pl. DIFER vizsgálat)
- egyénre szabott fejlesztési terv készítése,
- az oktatási módszerek alkalmazása közül a differenciált foglalkozás elsődlegességét biztosítjuk,
- tanulás-módszertani tanácsadás a tanulóknak, szülőknek.

A tanulási kudarchoz vezető leggyakoribb problémák:

- különböző beilleszkedési, magatartási zavarok megléte,
- szociális hátrányokra visszavezethető lemaradás,
- pszichés fejlődési zavarok okozta tanulási nehézségek (pl.: dyslexia, dysgraphia),
- eltérő aktuális fejlettség, érettség,
- túlzott szülői elvárásokból eredő szorongás, kudarcok,
- önismeret hiánya.

Szűrés, diagnosztizálás

Felelősei: osztályfőnökök, osztálytanítók, szaktanárok, napközis tanítók, logopédus, gyógy- és fejlesztőpedagógus.

Időszaka: tanév eleje, azt követően folyamatos.

Módszere: mérések összehasonlító elemzése.

A felzárkóztatás szinterei

- Tanórai és tanórán kívüli foglalkozások,
- Egyéni felzárkóztató foglalkozások,
- Logopédiai foglalkozások,
- Külső szervezetek által szervezett foglalkozások.

A foglalkozásokon való részvételt kérhetik a tanulók, szüleik, javasolhatják az iskola nevelői, a logopédus illetve a külső szervezetek szakértői.

A felzárkóztató foglalkozások időkeretét a pedagógiai program, konkrét foglalkozásait, azok időtartamát, időpontját az éves munkaterv, órarend, tantárgyfelosztás határozza meg.

Az egyéni felzárkóztatás módszerei, eszközei

- Differenciált egyéni és csoportos foglalkoztatás tanórán,
- Egyéni haladási ütemben történő fejlesztés,

- Egyéni felzárkóztató foglalkozás tanórán kívül,
- Egyéni logopédiai fejlesztő foglalkozások,
- Szükség esetén az iskola javaslatára, a szülők egyetértésével, aktív közreműködésével egyéni fejlesztő foglalkozások a külső szervezetek, szakemberek bevonásával.

A felzárkóztatás eredményességének vizsgálata

A felzárkóztatás eredményességét félévente vizsgálja az iskola, a felzárkóztatásban résztvevő tanulók egyéni fejlődésének mérésével, elemzésével, kortársaihoz, az iskolai eredményekhez való viszonyítással. A vizsgálat eredményességének és a további feladatok megjelölésének szerepelnie kell az osztályfőnökök és a felzárkóztatási feladatot ellátó nevelők, illetve

6.2 A beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységek

A beilleszkedési zavar az elfogadott társadalmi normáktól eltérő viselkedés. Amíg a viselkedészavar alkalmi jellegű, a körülményektől meghatározott, addig a magatartászavar állandó jellegű, tartósan jellemzi a személyiséget.

Az iskolai nevelés feladatai közé tartozik, hogy igyekezzon megelőzni a gyermek személyiségének sérülését, törekedjen a már bekövetkezett károsodások megszüntetésére, de legalább enyhítésére. Arra törekszünk, hogy a magatartászavarral, beilleszkedési nehézségekkel küzdő gyermek számára megtaláljuk a személyre szóló bánásmódot, az önbizalmat, örömet adó tevékenységeket odafigyeléssel és a toleranciával. A nehézségeket mindaddig toleránsan kezeljük, amíg az intézmény tanulóinak, illetve dolgozóinak jogai nem sérülnek.

A pedagógiai alapelveink, céljaink és feladataink tükrében vállalja az intézmény azon tanulók nevelését-oktatását, akik speciális pedagógiai eljárások segítségével juttathatók el céljaikhoz. Célunk, feladatunk a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel küzdő tanulók személyiségfejlesztése, közösségbe kapcsolása, szocializálódásuk segítése.

A fejlesztő, segítő tevékenység programját helyzetfelmérés alapján, egyénre szabottan határozzuk meg, az alábbiak szerint:

- Érintett tanulók felmérése, megismerést követő regisztrálása
- Szakértői vizsgálat, vélemény beszerzése
- Személyre szabott pedagógiai eljárások megtervezése
- Pedagógiai eljárások érvényesítése személyre szabottan: kiváltó okok megismerése (iskolán kívüli környezet hatása), pozitív környezeti hatások célirányos alakítása, létrehozása, pozitív közösségi hatások célirányos alakítása, létrehozása, személyiségfejlesztő (szociális készségfejlesztő) technikák alkalmazása, együttműködési képesség fejlesztése
- Szükség esetén a nevelési tanácsadó szolgáltatásainak igénybe vétele
- Iskolai, közösségi programokba bekapcsolás

A tevékenység során alkalmazott eszközök, csatornák:

- Szülői értekezletek
- Fogadóórák
- Családlátogatások
- Szociometriai felmérések
- Együttműködések partnerintézményekkel (Nevelési Tanácsadó, Pedagógiai Szakszolgálatok, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)

A pszichológus rendszeres megbeszélést tart a nevelőtestület tagjaival, az iskolavezetéssel, amelynek célja a problémás esetek mielőbbi kiszűrése, az osztályközösségben felmerülő problémák, konfliktusok megfelelő kezelése.

A pszichológus a szülővel való beszélgetések és a gyerekekkel való találkozások során megpróbálják felmérni a zavar okát, mélységét, és annak megfelelően javasolnak további lépéseket. Lehet, hogy néhány beszélgetés során sikerül megtalálni a megoldást, de lehet, hogy hosszabb terápiára van szükség, amelynek során együtt kell működnie a pszichológussal szülőnek, pedagógusnak egyaránt.

A **Gyermekjóléti Szolgálat** és a **Pedagógiai Szakszolgálat** szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez, feladata a gyermek családban történő nevelésének elősegítése. Ennek érdekében a pszichológusok, családgondozók folyamatosan kapcsolatot tartanak fent a családdal és az iskolával, segítséget nyújtanak a problémák megoldásában, folyamatosan figyelemmel kísérve a gyermek sorsát, helyzetét.

Preventív tevékenységek a problémák megelőzésére és enyhítésére:

- Iskolakezdekőkor szoros együttműködés az óvodával és a családdal;
- Változatos tevékenységi formák biztosítása órakereten belül és azon kívül is;
- Önálló feladatok végzésére lehetőség a közösség munkája mellett;
- Csapatmunka szervezése; pedagógiai és szituációs játékok alkalmazása elsősorban osztályfőnöki órán és napköziben;
- Egyéni motiválás, a pozitív eredmények azonnali visszajelzése, dicséret;
- Hosszabb türelmi időszak biztosítása;
- A szülővel való intenzív együttműködés, bevonásuk a gyerekekkel való foglalkozásba.

6.3 A kiemelten tehetséges tanuló

6.3.1 A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Intézménytípusunk alapvető funkciója: a tehetségek gondozása, veleszületett vagy szerzett képességeik továbbfejlesztése, megtalálni számukra azt az „utat”, amelyen elmélyülten és eredményesen haladhatnak és akár az átlagosat túlhaladó teljesítményekre is képesek.

A tehetséges tanulók mind a képességek, mind a viselkedés, a magatartás terén gyakorta eltérnek az átlagtól.

A tehetséges gyerekek nem egyformák. Legfontosabb személyiségjegyük az eredetiség. A kreatív gyermekekre általában magas fokú tudásvágy, kíváncsiság, belső hajtóerő, nagyfokú autonómia, önbizalom, szabad kommunikációra törekvés, esetenként csökkentett mértékű alkalmazkodás, a korlátozás elleni védekezés, a szociális korlátok szabadabb kezelése jellemző.

A tehetséggondozásban nincs egy igazi út, amely minden gyermek számára járható. Az, hogy milyen programokkal és módszerekkel lehet egy-egy tehetséges gyerekekkel vagy csoporttal foglalkozni csak bizonyos információk birtokában lehetséges megtervezni, amelyek tájékoztatnak a gyermek koráról, tudásszintjéről, motivációjáról. Fontos tényező a tehetséggondozást végző pedagógus szakmai felkészültsége, elhivatottsága, a családi támogató háttér, és az intézmény kondíciói.

A speciális képességek egy részét külön csoportokba sorolhatjuk:

- Művészi képességek (képzőművészeti, zenei, írói)
- Pszicho motoros képességek (sport, tánc, kézügyességet igénylő tevékenységek)

- Szociális képességek (vezető, szervező, empátiás készség, kommunikációs képességek)
- Intellektuális képességek (matematika)

6.3.2 A tehetségkibontakoztatás formái

A tehetség, képesség kibontakoztatásához iskolánk a következő lehetőségeket, tevékenységi formákat szervezi

Kötelező tanórai foglalkozásokon belül:

- A tanuló egyéni fejlődési üteméhez igazodó pedagógiai eljárások, eszközök, módszerek alkalmazása,
- Differenciált tanulói tevékenységek szervezése,
- Érdeklődéstől függő tantárgyi kiegészítő modulok feldolgozása,

A szabadon tervezhető időkeretet:

- A tanult ismeretek alkalmazásának,
- A készségek, képességek fejlesztésére,
- A tantervi követelményeket kiegészítő ismeretek elsajátítására, a képességek, készségek fejlesztésére fordítjuk.

A tehetség, képesség kibontakoztatását az alábbi tevékenységek segítik:

- Az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése,
- A nem kötelező (választható) tanórán tanulható tantárgyak tanulása,
- A tehetséggondozó foglalkozások,
- Az iskolai sportkörök,
- A szakkörök,
- Versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális stb.),
- A szabadidős foglalkozások (pl. színház- és múzeumlátogatások),
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata,
- A továbbtanulás segítése.

6.3.3 A tehetséggondozás feltételei

- a tehetségek kutatása, felismerése;
- megfelelő tárgyi-technikai feltételek biztosítása;
- napi kapcsolattartás az azonos tanulót oktatók-nevelők között;
- olyan oktatási légkör biztosítása, amely leküzdí a kreativitással szembeni akadályokat (pl.: az elmagányosodás érzését, kortársak megvetését, hibáktól való szorongás érzését, stb.);
- a tehetséges pedagógusok, melyek nélkül eredményesen nem lehet tehetségeket nevelni-oktatni.

6.3.4 Tehetséggondozás a művészeti oktatásban

A művészi képességek, különösen a zene korán megmutatkoznak, de a motivációs akarati tényezőktől, a környezet serkentő-gátló hatásától is függ, hogy lesz-e belőlük művészi tehetség. A tehetségek megmutatkozásának, bizonyításának, a tehetség mértékének megállapítására alkalmas tevékenységi formák az alábbiak az egyes művészeti tanszakokon:

- versenyeken való részvétel (házi, városi, országos, nemzetközi)
- külső és saját rendezvényeken való szereplés
- zenei táborban, mesterkurzuson való részvétel

A tehetségek oktatása nem pusztán a tantervi keretek közé szorított információ-közvetítésből áll, sokkal inkább olyan folyamatként kell felfogni, amely állandó tökéletesítésre ösztönöz az egyén saját képességeit, készségeit illetően.

A tehetséggondozás lehetséges módszerei:

- „minőségi” csoportba irányítás (egyénenként eltérő időben) kimagasló tehetségek esetében.
- év összevonás, vagy léptetés: amikor egy tanévben esetleg 2 év anyagát is minden nehézség nélkül képes elsajátítani a gyermek.
- gazdagítás, dúsítás: hogy a tanévi anyagot az idő 2/3-a alatt sikerül feldolgozni és a fennmaradó 1/3-nyi időben a növendékek egyéni fejlesztő programokkal dolgoznak.

A tehetséggondozás sajátosságai iskolánkban:

- Hosszabb időtartamú, úgynevezett „B” tagozatos 2x45 perces főtárgyi órák.
- Második hangszer tanulásának biztosítása.
- A pedagógusok folyamatos továbbképzése, a tehetséggondozás speciális ismereteinek körében.
- Vendégtanárok segítségével, egyrészt konzultációs lehetőségek biztosítása útján igyekszünk megtalálni a növendék adottságai és személyisége számára legmegfelelőbb fejlődési utat, másrészt bevonva őket a tanítás folyamatába, közvetlenül hasznosíthatjuk tapasztalataikat.
- Csoportos órákon belül egyéni foglalkoztatás szervezése.
- A differenciálást szolgáló taneszközök biztosítása. Pl.: számítógépes programok, kották, CD-k, videó felvételek.
- Amennyiben szükséges a kiemelkedő képességűeknek kis létszámú (akár 2-3 fős) csoportok szervezése.
- B tagozatos meghallgatások, koncertek szervezése.

7. A hátrányos helyzetű gyermekek

A gyermekvédelem országos rendszeréhez kapcsolódó feladatokat látják el a nevelési-oktatási intézmények, akik számára a GYVT előírja kötelezettségként az együttműködést és a gyermek veszélyeztetettségének jelzését az önkormányzat jegyzője, és a gyermekjóléti szolgálat munkatársa felé. Iskolánkban a gyermekvédelmi feladatokat a tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedéseket a gyermekvédelmi felelős fogja össze az osztályfőnök segítségével, az intézmény igazgatójának irányításával.

Iskolánkban halmozottan hátrányos helyzetű tanuló nincs, hátrányos helyzetű azonban átlagban a tanulók 25-30 százaléka. Előző fenntartónk 2012-ben elkészítette Dunabogdány esélyegyenlőségi tervét. Továbbra is ennek figyelembevételével végezzük ez irányú feladatainkat.

7.1.1 A hátrányos és veszélyeztetett helyzet és okai

Hátrányos helyzetben van az a tanuló, aki olyan társadalmi csoporthoz tartozik, amelynek létfeltételei az egyén fejlődésében előnytelenek az iskola támasztotta követelmények szempontjából.

Hátrányos helyzet okai:

- Szegénység, alacsony jövedelem,
- Szülők alacsony iskolázottsága és műveltségi szintje,
- A család egzisztenciális bizonytalansága, rossz lakásviszonyok,
- Az eltartottak nagy száma,
- Devións életmód,
- Ép család hiánya,
- Árvaság,
- Egészségi problémák,
- Fogyatékoság, látható eltérések: pl.: sántítás, tikkelés,
- Alacsony kulturális, mentálhigiénés igények.

Veszélyeztetett az a diák, akinek egészséges lelki, testi és erkölcsi fejlődését öröklött vagy szerzett organikus károsodások vagy környezeti ártalmak akadályozzák

Veszélyeztetettség okai:

- Egészségkárosító szokások (alkoholizmus, drogfüggőség), elmebetegség,
- Magára hagyatottság, családi biztonság hiánya,
- Súlyos beilleszkedési gondok,
- Antiszociális értékrendű társaságba keveredés,
- Túlkorosság, tanulmányi lemaradás

7.1.2 Hátrányos helyzethez és veszélyeztetettséghez kapcsolódó problémák

Súlyos problémák:

- Éhezés, súlyos anyagi nehézségek,
- Alkoholizmus,
- Antiszociális viselkedés,
- Csavargás,
- Hatósági intézkedés a tanulóval szemben,
- Súlyos és folyamatos családi konfliktusok.

Kiemelten súlyos problémák:

- Fizikai bántalmazás.
- Szexuális zaklatás.
- Felügyelet nélkülség
- Szenvedélybetegség
- Szülői terror.

7.1.3 Az iskola feladatai

Az ifjúságvédelmi, esélyegyenlőségi tevékenység végzése munkaterv alapján, az ifjúságvédelmi felelős az osztályfőnökök, az érintett tanító tanárok, a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat, a Nevelési Tanácsadó és a Gyermekjóléti Szolgálat, az Iskola-egészségügyi Szolgálat együttműködésével történik.

- A veszélyeztetett és hátrányos körülmények között élő, valamint az állami gondozott és a nevelési nehézségeket okozó tanulók felderítése, nyilvántartása és annak megoldása, hogy a

veszélyeztetettség, illetve a hátrányos helyzet megszűnjön, a rászoruló tanulók szociális és nevelési támogatása megtörténjen.

- A veszélyeztetett, hátrányos helyzetű tanulók iskolai tevékenységének, mulasztásainak, tanulmányi eredményük folyamatos figyelemmel kísérése.
- Szükséges az ifjúságvédelemmel kapcsolatos felvilágosító tevékenység, előadások, viták, megbeszélések szervezése.
- Az ifjúságvédelemhez szükséges erőforrások megszerzése, biztosítása.
- Az ifjúságvédelmi tevékenységünkről félévkor és év végén jelentésben számolunk be. Értékeljük az intézmény ifjúságvédelmi tevékenységét, javaslatot készül annak fejlesztésére.

Osztályfőnök és szaktanárok, nevelők ifjúságvédelemmel kapcsolatos konkrét feladatai:

- A tevékenységre felkészülés,
- Év eleji adatgyűjtés, helyzetvizsgálat,
- A veszélyeztetettség megszüntetéséhez eljárási algoritmusokra javaslattevél,
- Pedagógiai eljárások, módszerek, eszközök alkalmazásával törekvés a veszélyeztetettség megszüntetésére,
- Javaslattevél segélyezésre, támogatásra,
- Fokozott törődés a problémás tanulókkal.

Iskolánk pedagógiai munkáján belül az alábbi tevékenységek szolgálják az esélyegyenlőség céljainak megvalósítását:

- Az osztályba sorolásnál a hátrányos helyzet figyelembevétele, két osztály esetén az érintett tanulók arányos elosztása,
- A felzárkóztató, tehetséggondozó foglalkozások,
- A differenciált oktatás és képességfejlesztés,
- A pályaválasztás segítése,
- A személyes, egyéni tanácsadás (tanulónak, szülőnek), jogorvoslat,
- Egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése,
- A családi életre történő nevelés,
- Az iskolai étkezési lehetőségek biztosítás,
- Az egészségügyi szűrővizsgálatok,
- Prevenációs programok szervezése, lebonyolítása,
- A tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok),
- A tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás),
- A szülőkkal való együttműködés, tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról,
- Káros szenvedélyek drog elleni felvilágosító munka, bűnmegelőzés osztályfőnöki órákon, rendkívüli osztályfőnöki órákon, személyes beszélgetéseken. (rendőrség, körzeti orvos, védőnő),
- Mulasztások figyelemmel kísérése.

8. Az intézmény döntési folyamataiban való tanulói részvétel

8.1 A diákönkormányzattal való együttműködés

Iskolánkban működik diákönkormányzat. A DÖK fontos feladata, hogy demokráciára neveljen, alakítsa ki a tanulóknak a közéletben való részvétel szabályait. A diákok jogosultak megszervezni saját szervezetüket, meghatározni a működésük szabályait. Jogosultak véleményt mondani szervezett formában az iskola élettel kapcsolatosan. Mivel a diákönkormányzat a diákok szolgálatában működik, céljait, tevékenységét a diákok igénye határozza meg. A DÖK célokat fogalmaz meg magának, ezeket valamilyen folyamat, tevékenység révén eléri, megvalósítja. A DÖK tevékenységei között szerepel az érdekvédelem és a programszervezés.

A DÖK alapvető feladata a diákok érdekeinek védelme, jogainak érvényesítése. Ide tartozik a problémafeltárás, a diákság képviselése, részvétel fegyelmi eljárásokban, részvétel az iskolai élet szabályainak alakításában. A törvényben biztosított egy tanítás nélküli munkanap programjának megszervezése a DÖK egyik fontos feladata. Az iskola biztosítja a DÖK számára a működés feltételeit, legfőképp az internet és telefonhasználatot, helyiséget, fénymásolást.

A DÖK a nevelőtestület véleményének kikérésével szabadon dönthet az alábbi kérdésekben:

- saját működéséről (ez a DÖK SZMSZ),
- tisztségviselőinek megválasztásáról,
- anyagi eszközeinek felhasználásáról,
- egy tanítás nélkülimunkanap programjáról (diáknap).

A DÖK véleményezi ki kell kérni az alábbi kérdésekben:

- az iskolai SZMSZ-ben a tanulóknak vonatkozó valamennyi kérdésben;
- szociális juttatások elveinek meghatározásakor (tankönyvtámogatás odaítélésének elve);
- ifjúságpolitikai célokra biztosított pénzeszközök felhasználása elveinek meghatározásakor;
- az iskolai házirend valamennyi pontjában;

A vélemények írásos vagy jegyzőkönyvi beszerzéséért az intézmény igazgatója felelős. A jogszabály által meghatározott véleményeztetésen felül az intézmény nem határoz meg olyan ügyeket, amelyekben a döntés előtt kötelező kikérni a diákönkormányzat véleményét.

A DÖK javaslatot tehet a tanulókat érintő valamennyi kérdésben, erre az igazgatónak vagy a nevelőtestületnek 30 napon belül érdemben reagálnia kell.

9. Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az együttműködés eszközei, módszerei:

- Szóbeli tájékoztatás, konzultáció,
- Írásos tájékoztatás, beszámoló,
- Közös értekezletek, beszélgetések szülői és diákszervezetekkel,
- Egyéni konzultációk,
- Partneri igények, elégedettség mérése,
- Szülői Fórumok

Az együttműködés fórumai:

- Osztályközösségek megbeszélései,
- Szülői értekezletek, fogadó órák, családlátogatás,

- SZMK választmányi értekezletek,
- Nevelőtestületi értekezletek,

9.1 Szülői értekezlet

A szülői értekezletek azt a célt szolgálják, hogy az iskola és osztályközösség közösségi ügyeit, programjait, problémáit vitassa meg az osztályfőnök (esetenként intézményvezető vagy szaktanár közreműködésével) a szülői közösséggel. A szülői értekezletek további célja, hogy erősítse az intézmény közösségi jellegét, ezért fontos, hogy a szülői igények, elvárások előkerüljenek és eljussanak a megfelelő iskolai fórumok elé.

Feladata:

- a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása,
- a szülők tájékoztatása az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről, az iskola egészének életéről, az iskolai munkatervről, az aktuális feladatokról,
- az országos és a helyi közoktatás-politika alakulásáról, változásairól,
- a helyi tanterv követelményeiről, az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról,
- saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról, a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről,
- az iskolai, a tanszaki közösség, tanulócsoport céljairól, feladatairól, eredményeiről, problémáiról,
- a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatának összegyűjtése és továbbítása az iskola igazgatósága felé.

Gyakorisága: tanévenként legalább kettő alkalommal, év elején és a félév lezárása után.

Az első a tanévkezdés nehézségein igyekszik könnyíteni, kitűzi a tanév nevelési és oktatási céljait. A második összegzést ad az elmúlt félévről, a tapasztaltak megbeszélésével, az addig végzett nevelő-oktató munka értékelésével foglalkozik. Szükség esetén rendkívüli szülői értekezletet tartunk.

9.2 Fogadóórák

A fogadóórák elsődleges célja, hogy a tanulók egyéni iskolai előrehaladásáról, tanulmányi teljesítményéről, magatartásáról, szorgalmáról, problémáiról tájékoztassa a szülőket. Fontos, hogy a szülők gyermekükről személyre szabott tájékoztatást kapjanak, amely tükrözi a gyermek teljesítményét, annak változásait, az éves iskolai munkájának folyamatát és aktuális állapotát egyaránt. A fogadóórákon az osztályokban tanító valamennyi pedagógusnak jelen kell lenni, tehát a betanítók is részt vesznek az alsó tagozat fogadóóráin.

9.3 Nyílt tanítási napok

A nyílt tanítási napok, bemutatóórák a szülők számára biztosítják a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségét gyermekeik iskolai teljesítményéről, haladásáról. A szülői értekezletek és fogadóórák mellett a szülő számára ez egyik legfontosabb visszajelzés a tanulói teljesítményről. A három kapcsolattartási eszköz komplex alkalmazásával tud az iskola képet adni a tanulók iskolai helyzetéről.

Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskolai életéről.

A szülői értekezletek és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.

9.4 Írásbeli tájékoztató

Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről. Eszköze a tájékoztató füzet, a postával kézbesített levél. A különféle iskolai vagy tanszaki szintű programokról a faliújság, szórólapok, hírlevél tájékoztat. A korszerű információs lehetőségek kihasználása (Kábel-TV, internet, e-mail, honlap) fejlesztési céljaink között szerepel.

A szülői kapcsolattartás az iskolai rendezvények, bemutatók, versenyek alkalmával is megvalósul. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola igazgatóságával, nevelőtestületével.

9.5 Az együttműködés továbbfejlesztésének lehetőségei

A pedagógus-diák és pedagógus-szülő kapcsolatok fejlesztésében a legnagyobb előrelépést a diákönkormányzat és a szülői szervezet aktív működése jelenti. Elsődleges célunk a Szülői Közösség szerepének erősítése, valamint ösztönözni kívánjuk az iskolai demokratizmus kiteljesedését jelentő diákönkormányzat működését is. Munkájukat helyiséggel és eszközök biztosításával is támogatni kívánjuk.

Az együttműködés konkrét időpontjait, témáit, az alkalmazott módszereket eljárásait a munkatervben rögzítjük.

A továbbfejlesztés lehetőségeként alapítványt hoztunk létre 2011-ben.

10. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályzata

10.1 A vizsgaszabályzat célja

- azon tanulók osztályzatainak megállapítása, akiknek félévi vagy év végi osztályzatait évközi teljesítményük és érdemjegyeik alapján a jogszabályok és az intézmény Pedagógiai Programja szerint nem lehetett meghatározni
- a pedagógiai programban meghatározottaknál rövidebb idő alatt (tanév összevonással) szeretné a követelményeket teljesíteni.

A szabályosan megtartott tanulmányok alatti vizsga nem ismételtető.

10.2 Általános szabályok

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz

- osztályozó vizsgákra
- különbözeti vizsgákra
- javító vizsgákra
- és pótló vizsgákra vonatkozik

Az alapfokú művészeti iskola intézményegységben

- művészeti alapvizsga
- művészeti záróvizsga szervezhető

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozóvizsgára utasít
- aki különbözeti vizsgára jelentkezik
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira. A vizsgaszabályzat hatálybalépése a 2013/2014-es tanév végén megszervezendő vizsgáktól érvényes, és határozatlan időre szól.

Minden vizsga írásbeli vagy szóbeli, vagy gyakorlati vizsgarészből állhat az iskola Pedagógiai Programja alapján.

10.3 Osztályozó vizsga

- Az intézmény osztályozó vizsgát a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben kell megszervezni.
- Osztályozó vizsgát kell tennie teljesítményének értékelése céljából a tanulónak, ha a tanítási év során jogszabályban meghatározott mértékű igazolt és igazolatlan hiányzást gyűjtött össze, s emiatt félévi vagy év végi osztályzatát nem tudta a szaktanár megállapítani. Az osztályozó vizsgához vezető hiányzás mértéke 250 óra, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák több mint 30 % - a.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és év végi jegyek lezárását megelőző két hétben, ha
 - ✓ felmentést kapott –kérelmére - a kötelező tanórai foglalkozások látogatása
 - ✓ engedélyt kapott arra, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget.

A vizsgázónak az írásbeli vizsgák megválaszolásához rendelkezésre álló idő vizsgatárgyanként 45 perc. Szóbeli vizsga egy vizsgázónak egy vizsganapra legfeljebb három vizsgatárgyból szervezhető. A vizsgáztatás időtartama 10 percnél nem lehet több.

A tanulmányok alatti vizsgán a köznevelési törvény 28.§ hatálya alá tartozó tanulónál (SNI és BTMN) a vizsga során lehetővé kell tenni mindazon mentességek, kedvezmények érvényesítését, amelyet a tanuló megfelelő vizsgálat, szakértői vélemény alapján kapott.

A vizsgán történt bármely szabálytalanság esetén az érettségi vizsgaszabályzatban leírtaknak megfelelően kell eljárni.

A tanulmányok alatti vizsgán elért eredmény csak akkor támadható meg, ha az Intézmény nem a pedagógiai programban meghatározott követelményeket kéri számon, vagy a vizsgáztatás során olyan eljárási hiba történt, amely vélhetőleg a tanuló teljesítményét hátrányosan befolyásolta.

Az osztályozó vizsgát megismételni, eredményén javítani nem lehet. Ha a szabályosan megtartott osztályozó vizsga elégtelen, a tanulónak a tanévet ismételnie kell.

10.4 Különbözeti vizsga

- Iskolaváltoztatás vagy külföldi tanulmányok magyarországi folytatása feltételeként írhatja elő az intézmény a különbözeti vizsga letételét. Abból a tantárgyból vagy tantárgyrészből kell különbözeti vizsgát tennie a tanulónak, amelyet az Intézmény a megkezdni tervezett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, s amely tantárgy, tananyag ismerete feltétele a sikeres továbbhaladásnak, a magasabb évfolyamra lépésnek.

- A különbözeti vizsgák időpontját az igazgató határozza meg.
- A különbözeti vizsga tantárgyainak, tartalmának meghatározása során mindig egyedileg kell az intézmény vezetőjének határozatot hoznia a jelentkező tanuló ügyében.

10.5 Javítóvizsga

- Ha a tanuló a tanév végén két tárgyból elégtelen osztályzatot kap, javítóvizsgát tehet.
- Javítóvizsga augusztus 15. és augusztus 31. között időpontban szervezhető.
- A javítóvizsga bizottságban a kérdező tanár lehetőség szerint ne a tanulót javítóvizsgára utasító pedagógus legyen.
- A tanulót a vizsga eredményéről azonnal tájékoztatni kell.

10.6 Pótló vizsga

Abban az esetben, ha a tanuló önhibáján kívül nem tudja teljesíteni az osztályozó/pótló/különbözeti vizsga követelményeit, a teljes tanév anyagából, vagy a nem teljesített vizsgarészből - kérelmére - pótló vizsgát tehet. Időpontját egyéni elbírálás alapján az igazgató jelöli ki.

10.7 Független vizsgabizottság előtt zajló vizsga

A köznevelési törvény 46.§ (6) bekezdés m) pontja a tanuló alapvető jogaként mondja ki, hogy tanulmányai során független bizottság előtt, tanulmányok alatti vizsgát tehet, amely lehet osztályozó-, és javítóvizsga.

A független vizsgabizottság előtt letehető tanulmányok alatti vizsgát az illetékes kormányhivatal szervezi.

A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője aláírásával – a félév, illetve a szorgalmi idő utolsó napját megelőző huszonkettedik munkanapig, amennyiben hiányzás miatt nem értékelhető és osztályozó vizsga letételére kap engedélyt, az engedély megadását követő három napon belül jelentheti be, ha független vizsgabizottság előtt kíván vizsgát tenni.

A tanuló amennyiben a tanév végén valamely tantárgyból / tantárgyakból megbukott, s javítóvizsgát tehet, a bizonyítvány átvételét követő tizenöt napon belül kérheti, hogy a javítóvizsgát független vizsgabizottság előtt tehesse le.

10.8 A tanulmányok alatti vizsgák szervezésének legfontosabb szabályai

A vizsgabizottság minimum három főből áll. Elnök, kérdező tanár, ellenőrző tanár

Az **elnök** felel a szabályok betartásáért, ellenőrzi a vizsgázók adatait, vezeti a jegyzőkönyvet és ha kell szavazást rendel el.

Kérdező tanár megfelelő szakos tanári végzettséggel lehet. Lehetőség szerint ne az kérdezze a tanulót, aki vizsgára küldte.

Az **ellenőrző tanár** lehetőség szerint szakos tanár legyen, ő felel a szabályszerűségéért.

Az igazgató felel a vizsgák törvényes és szabályos lebonyolításáért.

10.8.1 Írásbeli vizsgák általános szabályai

- a tanteremben minden padban csak egy diák ülhet

- a feladatlapot az iskola pecsétjével kell ellátni, fel kell tüntetni a tantárgy megnevezését, a tanuló nevét és a dátumot
- a feladatlap megoldásának ideje 45 perc áll a tanuló rendelkezésére
- a vizsgán használható segédeszközöket a szaktanár tájékoztatása alapján a tanuló hozza magával
- egy vizsganapon két írásbeli vizsga tehető le, de közöttük 10 perc pihenőidőt kell biztosítani, kivétel, pótló vizsga esetén, ahol három írásbeli vizsga tartható
- ha a vizsgázó az írásbelin szabálytalanságot követ el, a felügyelő tanár e tényt jegyzőkönyvben rögzíti, és felveszeti a feladatlapra és jelenti az igazgatónak

Az írásbeli vizsga javítása

- a szaktanár az adott vizsganapon piros tollal kijavítja az írásbeli dolgozatot
- ha a szaktanár arra a feltételezésre jut, hogy a vizsgázó meg nem engedett segédeszközöket használt, - rávezeti a feladatlapja és értesíti az igazgatót

10.8.2 A szóbeli vizsga általános szabályai

- egy napon három szóbeli vizsga tehető le
- a vizsgázónak a vizsga előtt minimum 15 perccel kötelező megjelennie
- a vizsgák ideje alatti várakozáshoz lehetőség szerint pihenő helységet kell biztosítani.
- a szóbeli vizsgán minden vizsgázó tételt húz, a tantárgyakhoz kapcsolódó segédeszközökkel készül az önálló feleletre
- a felkészülési idő legalább 20 perc, kivétel az idegen nyelv ahol nincs felkészülési idő
- a felelet során a tanuló a felkészülési idő alatt készített jegyzeteit használhatja
- a felelet maximum 10 percet tarthat
- ha a vizsgázó az adott tételből teljes tudatlanságról tesz tanúbizonytságot, egy alkalommal póttételt húz
- két tantárgy között a vizsgázó pihenőidőt kérhet
- ha a szóbelin a vizsgázó szabálytalanságot követ el, az elnök figyelmezteti, jegyzőkönyvet készít és a vizsgabizottság a dönt a szóbeli eredményéről
- szabálytalanságok esetében a vizsgabizottság elnöke értesíti az igazgatót, aki a törvények alapján dönt.

10.8.3 Gyakorlati vizsga általános szabályai

- a gyakorlati oktatás vezető tanárnak kötelező a vizsgázót tájékoztatni a gyakorlati vizsga rendjéről
- a gyakorlati vizsgarész a vizsga feladatok számától függetlenül egy érdemjeggyel kell értékelni

10.9 Az egyes vizsgatárgyak részei, követelményei és értékelési rendje

Minden vizsgatantárgy követelményei azonosak az adott évfolyam adott tantárgyának az intézmény pedagógiai programjában található követelményrendszerével.

10.9.1 Vizsgatárgyak részei

Alsó tagozat

Tantárgy	
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli
Idegen nyelv (angol)	írásbeli és szóbeli
Matematika	írásbeli és szóbeli
Erkölcstan	szóbeli
Környezetismeret	írásbeli és szóbeli
Ének-zene	írásbeli és szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati
Technika-életvitel	gyakorlati
Testnevelés és sport	gyakorlati
Nemzetiségi nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli
Nemzetiségi népismeret	írásbeli és szóbeli

Felső tagozat

Tantárgy	
Magyar nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli
Idegen nyelv (angol)	írásbeli és szóbeli
Matematika	írásbeli és szóbeli
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	írásbeli és szóbeli
Hon- és népismeret	írásbeli és szóbeli
Erkölcstan	szóbeli
Természetismeret	írásbeli és szóbeli
Biológia-egészségtan	írásbeli és szóbeli
Fizika	írásbeli és szóbeli
Kémia	írásbeli és szóbeli
Földrajz	írásbeli és szóbeli
Ének-zene	írásbeli és szóbeli
Vizuális kultúra	gyakorlati
Informatika	gyakorlati
Technika-életvitel és gyakorlat	gyakorlati
Testnevelés és sport	gyakorlati
Nemzetiségi nyelv és irodalom	írásbeli és szóbeli
Nemzetiségi népismeret	írásbeli és szóbeli

11. A felvétel és átvétel különös szabályai

Iskolánk beiskolázási körzete Dunabogdány község területe, az ott állandó lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező tanulókat átvesszük. Más településen lakó tanulók esetében szabad férőhely esetén a felvételtől az igazgató dönt.

11.1 Belépés felsőbb évfolyamokra

A 2-8. osztályba történő felvételnél be kell mutatni:

- a tanuló lakcímkártyáját,
- a szülő személyi igazolványát,
- az elvégzett évfolyamokat tanúsító bizonyítványt
- az előző iskola által kiadott iskolaváltoztatási határozatot

A külföldön tanuló gyermek évente október 30-ig osztályozó vizsgát tehet, minden tantárgyból. Sikeres vizsga esetén léphet felsőbb évfolyamba.

11.2 Átjárhatóság más iskolából érkezett tanuló esetében

Ha a tanuló nemzetiségi német nyelvoktatásban kíván részesülni, és az előző iskolájában nem működött emelt szintű nyelvi csoport, az iskola a felvételt szintfelméréshez köti. A szintfelmérést német nyelvszakos pedagógusokból álló bizottság előtt kell letenni, melynek tagjait az igazgató bízza meg. Amennyiben a tanuló német nyelvből nem éri el az adott évfolyam minimumkövetelményét, kérelmét el kell utasítani, nemzetiségi nyelvoktatásban nem részesülhet.

Ha a tanuló olyan iskolából érkezett, amelynek a követelményszintje alacsonyabb, az intézmény követelményszintjénél, a tanulót fel kell zárkóztatni.

- A felzárkóztatáshoz programot kell készíteni, amelyet szintfelmérés előz meg.
- A felzárkóztató tanárokat ki kell jelölni (igazgató, szakmai munkaközösség-vezető).
- A felzárkóztatásra min. 30 napos türelmi idő áll rendelkezésre. Ez idő alatt a tanulót osztályozni nem szabad.
- A felzárkóztatás az iskola és a család közös feladata, anyagi vonzatát is közösen vállalják.
- Az iskola e tanulók felzárkóztatását a rendelkezésére álló órakeretből biztosítja (korrepetálás).
- Ha a tanuló a 30 napos időtartam alatt nem zárkóztatható fel, továbbhaladása nem biztosított, eggyel alacsonyabb évfolyamon folytathatja tanulmányait.

Ha a tanuló más tankönyvcsaládból más módszerrel tanult, szintfelmérés után dönt a szaktanár, hogy szükség van-e felzárkóztatásra. Ha igen, akkor az előző pontban foglaltak lépnek érvénybe.

Ha a tanuló más tankönyvcsomagból tanult, az iskola a könyvtári állományából lehetőségei szerint biztosítja a tanuló számára az új tankönyvcsomagot.

11.2.1 Felvétel, átvétel a szabad férőhelyekre

Ha az iskola a felvételi kötelezettség teljesítése után szabad férőhelyekkel rendelkezik, a további felvételi kérelmeknél előnyben kell részesíteni

- a nemzetiséghez tartozó jelentkezőt,
- halmozottan hátrányos helyzetű jelentkezőt.

További férőhelyek esetén előnyben részesítjük azt, akinek

- testvére iskolánk tanulója,
- szülőjének munkahelye Dunabogdányban van,
- lakóhelye az iskolától 1 kilométeren belül van, vagy könnyebben megközelíthető, mit a kijelölt iskola

11.3 Felvétel, átvétel a művészeti iskolába

- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet 23. § (1) Az alapfokú művészeti iskolába külön jelentkezési lap benyújtásával kell jelentkezni. A felvételi eljárás rendjét az iskola igazgatója határozza meg. A beiratkozás időpontját a beiratkozás első határnapját megelőzően legalább harminc nappal korábban – a helyben szokásos módon – nyilvánosságra kell hozni.
- (2) Az alapfokú művészeti iskolában, ha az igazgató másképp nem rendelkezett, a jelentkező képességeit az iskola – adott művészeti ágak megfelelő végzettségű és szakképzettségű – pedagógusaiból álló bizottság méri fel. A bizottság a jelentkezők képességeinek felmérése után javaslatot készít az igazgatónak a kérelem elbírálására, továbbá arra vonatkozóan, hogy melyik évfolyamra és tanszakra vegyék fel a jelentkezőt. Ha a tanuló az alapfokú művészeti iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt, az alapfokú művészetoktatás követelményeinek és tantervi programjának az adott évfolyamra meghatározott rendelkezései alapján.
- (3) Az iskola igazgatója a felvételi eljárásban a felvételtől, átvételtől tanulói jogviszonyt létesítő, vagy a kérelmet elutasító döntést hoz. Az iskola igazgatója köteles értesíteni a felvételi, átvételi kérelem elbírálásáról a szülőt a döntést megalapozó indokolással, a fellebbezésre vonatkozó tájékoztatással, továbbá átvétel esetén az előző iskola igazgatóját is. Az iskola igazgatója a felvételi, átvételi kérelem benyújtásával kapcsolatos ügyintézés, a határidő számítás, a mulasztás elbírására és a kérelem benyújtásával kapcsolatos eljárás során a köznevelés rendszerében hozott döntésekkel kapcsolatos szabályok alapján jár el.

12. A pedagógiai programmal kapcsolatos záró rendelkezések

12.1 A pedagógiai program érvényességi ideje

A pedagógiai program 2013. szeptember 1-én lép életbe. Az előző pedagógiai program **óraterve** és követelményrendszere kifutó rendszerben a 2015/2016-os tanévig érvényben marad. 2016. június 15-én az előző pedagógiai program teljes mértékben érvényét veszti.

A program érvényességi ideje öt tanév – azaz 2018. augusztus 31. napjáig szól. A 2017/2018-as tanév folyamán a tantestületnek el kell végezni a pedagógiai program felülvizsgálatát, és szükség esetén módosítani kell. A módosítást el kell végezni abban az esetben is, ha jogszabályváltozás előírja.

A pedagógiai program módosítását (a bevezetést követő egy év után) kezdeményezheti:

- az iskola igazgatója
- a nevelőtestület bármely tagja
- a szakmai munkaközösségek
- az iskola fenntartója

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el és az igazgató jóváhagyásával válik érvényessé.

12.2 A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

A pedagógiai program egy-egy példánya megtekinthető:

- az iskola igazgatójánál
- az iskola igazgató-helyettesénél
- az iskola könyvtárában
- az iskola honlapján

12.3 A pedagógiai program és a helyi tanterv elfogadása és jóváhagyása

A pedagógiai programot és a helyi tantervet a Dunabogdányi Általános Iskola Grund- und Hauptschule **nevelőtestülete** 2013. március 27-i nevelőtestületi értekezletén elfogadta. Az értekezletről jegyzőkönyv készült, amely az intézmény irattárában iktatószámon megtalálható.

.....
Spáthné Faragó Éva
igazgató

Knt. 84.§ (9) A fenntartó beszerzi a nemzetiségi önkormányzat egyetértését.